

V Bruseli 11. decembra 2020
(OR. en)

13967/20

CT 117
ENFOPOL 347
COTER 114
JAI 1105
COSI 249
IXIM 137
CRIMORG 118
CYBER 275
CATS 102
DROIPEN 121
COPEN 380
COPS 474
HYBRID 45
PROCIV 96
COVID-19 55

SPRIEVODNÁ POZNÁMKA

Od:	Martine DEPREZOVÁ, riaditeľka, v zastúpení generálnej tajomníčky Európskej komisie
Dátum doručenia:	10. decembra 2020
Komu:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, generálny tajomník Rady Európskej únie

Č. dok. Kom.:	COM(2020) 795 final
Predmet:	OZNÁMENIE KOMISIE Program boja proti terorizmu pre EÚ: predvídanie, predchádzanie, ochrana a reakcia

Delegáciám v prílohe zasielame dokument COM(2020) 795 final.

Príloha: COM(2020) 795 final

EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 9. 12. 2020
COM(2020) 795 final

**OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU, EURÓPSKEJ RADE,
RADE, EURÓPSKEMU HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNEMU VÝBORU
A VÝBORU REGIÓNOV**

Program boja proti terorizmu pre EÚ: predvídanie, predchádzanie, ochrana a reakcia

I. ÚVOD

Európska únia je jedinečným priestorom **slobody, bezpečnosti a spravodlivosti**, ktorý každému človeku umožňuje dôverovať, že jeho sloboda a bezpečnosť sú zaručené a náležite chránené. Demokracia, právny štát, dodržiavanie základných práv, najmä práva na súkromie, slobody prejavu, slobody náboženského vyznania a rešpektovanie rozmanitosti sú základom našej Únie.

Nedávna séria útokov na európskom území poslúžila ako výrazná pripomienka toho, že terorizmus zostáva skutočným a pretrvávajúcim nebezpečenstvom. Keďže táto hrozba sa časom mení, musí sa vyvíjať aj naša spolupráca v boji proti nej. Nadnárodný charakter teroristických sietí si vyžaduje dôrazný spoločný prístup na úrovni EÚ, ktorý chráni a podporuje našu **pluralitnú spoločnosť**, naše **spoločné hodnoty** a **naš európsky spôsob života**. Občania majú právo cítiť sa bezpečne vo svojich domovoch a na uliciach, ako aj na internete. Pri zaisťovaní tejto bezpečnosti musí EÚ zohrávať kľúčovú úlohu.

Je to o to naliehavejšie, že **EÚ zotrúva v stave vysokej ostražitosti voči terorizmu**. Zo strany Dá'iš, al-Káidy a k nim pridružených alebo nimi inšpirovaných organizácií naďalej trvá džihádistská hrozba¹. Na vzostupe sú hrozby násilných pravicových a ľavicových extrémistov. Mení sa aj povaha útokov. Prevažnú väčšinu nedávnych útokov uskutočnili jednotlivci, ktorí konali sami – často s obmedzenou prípravou a ľahko dostupnými zbraňami – a zamerali sa na husto zaplnené alebo veľmi symbolické priestory. Hoci je pravdepodobné, že útoky samostatne konajúcich aktérov budú naďalej prevládať, vylúčiť nemožno ani prepracovanejšie agresie. EÚ musí byť pripravená aj na hrozby, ktoré prichádzajú s novými a vznikajúcimi technológiami, napríklad zneužívanie dronov, umelej inteligencie a chemického, biologického, rádiologického a jadrového materiálu. Prostredníctvom internetovej propagandy sa zrýchľuje rozširovanie radikálnych ideológií a teroristických inštrukčných materiálov a neoddeliteľnou súčasťou samotného útoku sa často stávajú sociálne médiá.

Za posledné dve desaťročia **európska spolupráca v oblasti boja proti terorizmu** neustále napredovala a zvýšila schopnosť členských štátov zaisťovať bezpečnosť svojich občanov. Máme rozsiahle siete na výmenu informácií, ktoré sú podporované technicky čoraz účinnejšími databázami EÚ, ako aj zosilnenou policajnou a justičnou spoluprácou. To nám pomáha spájať cezhraničné súvislosti. Máme Zároveň sme sa vybavili výkonnými nástrojmi, napríklad v oblasti strelných zbraní, prekurzorov výbušnín, financovania terorizmu a kriminalizácie cestovania na účely terorizmu, ktorými teroristom odoberáme prostriedky na činnosť. Aktuálny stav týchto snáh je uvedený v **správe o pokroku pri budovaní bezpečnostnej únie**². Musíme však zdvojnásobiť naše spoločné úsilie, najmä obmedziť príťažlivosť extrémistických ideológií a lepšie chrániť verejné priestory, ktoré si teroristi vyberajú za cieľ. Musíme prekonať aj falošný rozpor medzi prostrediami online a offline, a to zosúladením príslušných bezpečnostných prostredí a vybavením orgánov presadzovania práva a súdnych orgánov prostriedkami na presadzovanie práva v obidvoch prostrediach.

V tomto novom **programe boja proti terorizmu**, ktorý bol oznámený ako súčasť stratégie EÚ pre bezpečnostnú úniu³, sa spájajú existujúce a nové pracovné prvky do jedného spojeného prístupu k boju proti terorizmu. Tento prístup sa bude presadzovať v koordinácii

¹ Pozri EEAS(2020) 1114.

² COM(2020) 797.

³ Oznámenie Komisie o stratégii EÚ pre bezpečnostnú úniu [COM(2020) 605 final, 24.7.2020].

s členskými štátmi a v spolupráci s Európskym parlamentom a Radou⁴, ako aj zapojením celej spoločnosti: občanov, obcí, náboženských skupín, občianskej spoločnosti, výskumných pracovníkov, podnikov a súkromných partnerov. Program nadväzuje na to, čo sa dosiahlo za posledné roky, a stanovuje sa v ňom súbor opatrení, ktoré sa majú prijať na vnútroštátnej, európskej a medzinárodnej úrovni na štyroch úsekoch:

Po prvé, musíme byť schopní lepšie **predvídať** existujúce a nové hrozby v Európe. Kľúčom k dôkladnému posudzovaniu hrozieb, ktoré môže tvoriť základ nadčasovej politiky boja proti terorizmu, je aj naďalej výmena informácií a multidisciplinárna a viacúrovňová kultúra spolupráce.

Po druhé, musíme sa usilovať, aby sme **predchádzali** útokom, upriamením pozornosti a účinnejším postupom proti radikalizácii a extrémistickým ideológiám ešte skôr, než sa zapustia korene, a súčasne dať jasne najavo, že rešpektovanie európskeho spôsobu života, jeho demokratických hodnôt a všetkého, čo predstavuje, nie je otázkou voľby. V tomto programe sa prioritne stanovujú spôsoby podpory miestnych aktérov a budovania odolnejších spoločností, a to v úzkej koordinácii s členskými štátmi, pričom sa prihliada na to, že niektoré útoky vykonali aj Európania vychovaní v našich spoločnostiach a radikalizovaní bez toho, aby vôbec nikdy navštívili konfliktnú oblasť.

Po tretie, aby sme účinne **chránili** Európanov, musíme pokračovať v znižovaní zraniteľnosti, či už vo verejných priestoroch, alebo v prípade kritických infraštruktúr, ktoré sú nevyhnutné na fungovanie našich spoločností a hospodárstva. Je nevyhnutné zmodernizovať riadenie vonkajších hraníc EÚ prostredníctvom obnovy a modernizácie rozsiahlych informačných systémov EÚ s posilnenou podporou agentúr Frontex a eu-LISA a zabezpečiť systematické kontroly na vonkajších hraniciach EÚ. Len tak budeme vedieť odstrániť bezpečnostný nedostatok, ktorý by inak hrozil v súvislosti s návratom zahraničných teroristických bojovníkov.

Po štvrté, pri **reakcii** na útoky, keď k nim dôjde, musíme čo najviac využívať operačnú podporu, ktorú môžu poskytovať agentúry EÚ, ako sú Europol a Eurojust, a zabezpečiť, aby sme mali správny právny rámec, ktorý umožní postaviť páchatel'ov pred súd a zaručí, aby obeť dostali potrebnú podporu a ochranu.

Základom tohto prístupu je potreba naďalej neúnavne klásť dôraz na **vykonávanie a presadzovanie** práva. Ak chceme využívať výhody celoeurópskej harmonizácie a spolupráce, je zásadne dôležité, aby neexistovali nedostatky alebo oneskorenia v uplatňovaní kľúčových nástrojov, ako je smernica o boji proti terorizmu⁵, smernica o strelných zbraniach a právny rámec pre boj proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu⁶.

Napokon, na zlepšenie bezpečnosti v EÚ je nevyhnutná **medzinárodná angažovanosť** v rámci všetkých štyroch pilierov tohto programu, ktorá uľahčuje spoluprácu a podporuje budovanie kapacít.

⁴ Pozri nedávnu videokonferenciu ministrov vnútra z 13. novembra 2020, na ktorej bolo prijaté spoločné vyhlásenie: <https://www.consilium.europa.eu/sk/meetings/jha/2020/11/13/>

⁵ Smernica (EÚ) 2017/541 z 15. marca 2017 o boji proti terorizmu (Ú. v. EÚ L 88, 31.3.2017, s. 6).

⁶ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1673 z 23. októbra 2018 o boji proti praniu špinavých peňazí prostredníctvom trestného práva (Ú. v. EÚ L 284, 12.11.2018, s. 22). Touto smernicou nie sú viazané Dánsko a Írsko. Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/843 z 30. mája 2018, ktorou sa mení smernica (EÚ) 2015/849 o predchádzaní využívaniu finančného systému na účely prania špinavých peňazí alebo financovania terorizmu a smernice 2009/138/ES a 2013/36/EÚ (Ú. v. EÚ L 156, 19.6.2018, s. 43).

II. STRATÉGIA ŠTYROCH PILIEROV BOJA PROTI TERORIZMU: PREDVÍDANIE,

PREDCHÁDZANIE, OCHRANA A REAKCIA

1. PREDVÍDANIE

Predvídanie slabých miest zostáva kľúčovým prostriedkom na posilnenie reakcie Európy v boji proti terorizmu a udržanie náskoku pred teroristami.

Strategické spravodajské informácie a posudzovanie hrozieb

Kľúčový význam pre formovanie a rozvoj politiky a právnych predpisov EÚ v oblasti boja proti terorizmu tak, aby čoraz viac vychádzala z posudzovania hrozieb a lepšie tieto hrozby predvídala, majú strategické spravodajské informácie. Nadčasová politika v oblasti boja proti terorizmu by mala byť založená na spoľahlivom posudzovaní hrozieb, najmä zo strany **národných bezpečnostných a spravodajských služieb**. V tomto kontexte je pre zvýšenie našej situačnej informovanosti a schopnosti posudzovať riziko rozhodujúca úloha, ktorú zohráva Spravodajské a situačné centrum EÚ (EU INTCEN) so svojimi odbornými znalosťami o hlavných hrozbách, trendoch a spôsoboch práce týkajúcich sa vnútornej bezpečnosti EÚ. Centrum EU INTCEN zásadne závisí od vysokokvalitných vstupov od členských štátov, ktoré by sa mali usilovať o ich zlepšenie. Členské štáty by preto mali zabezpečiť, aby sa centrum EU INTCEN mohlo spoliehať na presné a aktuálne vstupy a dostatočné zdroje. Komisia a ESVČ sa budú usilovať o lepšie začlenenie strategických spravodajských informácií do politik boja proti terorizmu. Kľúčový význam má ďalší dialóg, ktorý vychádza z existujúcich štruktúr a práce koordinátora EÚ pre boj proti terorizmu na posilňovaní spolupráce.

Posudzovanie rizika a pripravenosť

Cielené posudzovanie rizika umožňuje zainteresovaným stranám z rôznych sektorov upozorňovať na existujúce nedostatky, a preto lepšie predvídať možné útoky. Komisia navrhne nové spôsoby, ako motivovať k posudzovaniu rizík a partnerskému preskúmaniu opatrení zameraných na lepšie predvídanie teroristickej hrozby. V rámci pripravovaného návrhu o **odolnosti kritických subjektov** Komisia navrhne zriadenie poradných misií na podporu hostiteľských členských štátov a prevádzkovateľov kritických infraštruktúr osobitného európskeho významu pri zvyšovaní ich odolnosti voči narušeniam vrátane predvídania možných teroristických akcií. Bude to vychádzať zo skúseností skupiny ochranných bezpečnostných poradcov, ktorí sa v súčasnosti školia a ktorí môžu byť rozmiestnení na požiadanie: **ochranné bezpečnostné poradné misie EÚ**.

Posudzovanie rizika **bezpečnostnej ochrany letectva EÚ** sa bude ďalej rozvíjať s cieľom zlepšiť čas odozvy po nehodách, ako aj úroveň výmeny informácií vrátane účasti rovnako zmýšľajúcich tretích krajín, najmä USA, Austrálie a Kanady. Komisia tiež otvorí novú oblasť posudzovania rizika s cieľom zaistiť **bezpečnosť dopravy v námornej oblasti**. Nakoniec, spoločná odborná príprava a cvičenia zohrajú dôležitú úlohu v úsilí o posilnenie pripravenosti a odolnosti členských štátov, inštitúcií a orgánov EÚ, ako aj medzinárodných partnerov⁷.

⁷ V rámci pilotného projektu paralelných a koordinovaných cvičení (PACE) dohodnutých s NATO už boli v rokoch 2017 a 2018 usporiadané dva súbory cvičení. V súčasnosti sa úsilie zameriava na zavádzanie poznatkov získaných počas týchto cvičení. EÚ a NATO sa dohodli na predĺžení koncepcie cvičení PACE na roky 2022 – 2023. EÚ ako

Posilnenie kapacity včasného odhalenia rizika

Rozhodujúcu úlohu, ktorú môžu moderné technológie zohrať pri páchaní teroristických trestných činov, názorne ukázal teroristický útok pravicového extrémistu na synagógu v nemeckom Halle v roku 2019, pri ktorom si útočník pomocou 3D tlačiarne zostrojil niekoľko strelných zbraní. Musíme lepšie predvídať, aký vplyv majú technológie na teroristickú hrozbu, aby sme mohli orgány presadzovania práva vybaviť náležitými nástrojmi.

Výskum EÚ v oblasti bezpečnosti sa zameria na riešenie rôznych spôsobov práce, pričom sa bude opierať o iniciatívy určené na zvýšenie kapacity orgánov presadzovania práva, pokiaľ ide o analytické riešenia a riešenie veľkého množstva internetového obsahu⁸. Výskum v oblasti bezpečnosti financovaný z prostriedkov EÚ zvýši aj **schopnosť včasného odhalenia** potenciálnych teroristických hrozieb, najmä preskúmaním využívania umelej inteligencie s cieľom umožniť efektívnejšie a presnejšie spracovávanie veľkého množstva údajov, a to rozšírením projektov ako RED-Alert⁹ a PREVISION¹⁰. Môže takisto pomôcť nájsť nové spôsoby riešenia radikalizácie.

Napokon, v rámci budúceho **výskumného programu Horizont Európa** sa výskum ešte viac začlení do cyklu bezpečnostnej politiky, aby sa zabezpečil výstup viac zameraný na dosah, ktorý reaguje na zistené potreby v oblasti presadzovania práva. Europol by prostredníctvom navrhovaného posilneného mandátu mohol pomáhať Komisii pri určovaní kľúčových výskumných tém, vypracúvaní a vykonávaní rámcových programov EÚ pre **výskum a inovácie**, ktoré sú relevantné na presadzovanie práva.

Udržanie náskoku pred teroristami: úloha nových technológií

Technológie na detekciu hrozieb môžu odhaľovať objekty a látky vzbudzujúce obavy, napríklad bomby alebo materiály na ich výrobu. Komisia spolupracuje so súkromným sektorom na **zvýšení výkonnosti** týchto detekčných technológií mimo oblasti letectva¹¹ s cieľom podporovať možný vývoj spontánnych požiadaviek EÚ na detekčné technológie, aby sa zabezpečilo, že odhalia hrozby, ktoré musia zistiť, a zároveň zachovávajú mobilitu ľudí. Okrem toho v roku 2019 **platforma EÚ pre bezpečnosť železníc** prijala dokument o osvedčených postupoch týkajúcich sa bezpečnostných technológií prispôbených železničiarom, v ktorom navrhla riešenia, ako sú náhodné alebo ciele kontroly opierajúce sa o mobilné detekčné zariadenia.

dlhodobý cieľ podporuje ambicióznejší prístup k cvičeniam PACE, vrátane aktívnej účasti členských štátov EÚ a spojencov NATO na ich konaní.

⁸ Nadväzuje na úspešné iniciatívy, ako sú projekty DANTE a TENSOR. Projekt DANTE priniesol účinné, efektívne, automatizované riešenia na hĺbkovú analýzu údajov a analytické riešenia a integrovaný systém na zisťovanie, získavanie, zber a analýzu spracovateľného množstva rôznorodého a zložitého multimediálneho a viacjazyčného obsahu súvisiaceho s teroristami, a to z viditeľného webu, neviditeľného webu (deep web) a darknetu. (<https://cordis.europa.eu/project/id/700367>). Projekt TENSOR bol doplnkový k projektu DANTE a v rámci neho sa vyvinula platforma, ktorá policajným orgánom poskytuje nástroje potrebné na zvýšenie ich kapacity na spracovanie obrovského objemu internetového obsahu pri včasnom odhaľovaní teroristických aktivít organizovaných prostredníctvom internetu, radikalizácii a náboře. (<https://cordis.europa.eu/project/id/700024>).

⁹ Projekt RED-Alert využíva pokročilé analytické techniky, ako je analýza sociálnych sietí v prirodzenom jazyku, umelá inteligencia a komplexné spracovávanie udalostí, na riešenie potreby presadzovania práva, pokiaľ ide o prevenciu a opatrenia týkajúce sa teroristickej činnosti na internetových sociálnych sieťach. (<https://cordis.europa.eu/project/id/740688>) spoločne <https://cordis.europa.eu/project/id/740688>.

¹⁰ PREVISION je aktuálny projekt, ktorého cieľom je poskytovať orgánom presadzovania práva možnosti analyzovať a spoločne využívať viaceré masívne toky údajov a zároveň ich významovo začleňovať do dynamických znalostných grafov, ako aj predvídať riziká neobvyklého alebo nenormálneho správania a radikalizácie. (<https://cordis.europa.eu/project/id/833115>).

¹¹ V oblasti civilného letectva sa v právnom rámci stanovujú normy výkonnosti pre detekčné zariadenia. Tento rámec sa vzťahuje iba na bezpečnostnú ochranu letectva, a nie, napríklad, na detekčné zariadenia používané na ochranu iných verejných priestorov.

Nové **technológie** môžu prispieť k ochrane verejných priestorov, ak sa používajú presne vymedzeným, cieleným a primeraným spôsobom. V prípade varovania pred vysokou teroristickou hrozbou¹² má potenciálna úloha technológií identifikácie tváre, ktoré sú schopné odhaľovať teroristov v pohybe porovnaním ich zobrazení tváre s referenčnou databázou, bezpečnostný potenciál. Identifikácia určitých kategórií predmetov (napr. opustená batožina) alebo podozrivého správania môžu byť navyše veľmi užitočné pri odhaľovaní hrozieb. Umeľá inteligencia zohráva kľúčovú úlohu pri poskytovaní nástrojov, ktoré umožňujú presné a cielené určovanie potenciálnych hrozieb. Pri aktuálnych úvahách Komisie o využívaní umelej inteligencie¹³ sa preto zohľadnia bezpečnostné aspekty, a to s ohľadom na dodržiavanie základných práv. Komisia je pripravená **financovať projekty zamerané na vývoj nových technológií** v rámci Urbánnej agendy pre EÚ a podporuje výmenu najlepších postupov v tejto oblasti v súlade s právnymi predpismi EÚ.

Vývoj v oblasti **umelej inteligencie (AI)** má mať výrazný vplyv na schopnosť orgánov presadzovania práva reagovať na teroristické hrozby. Orgány presadzovania práva už vyvíjajú **inovatívne riešenia** založené na technológii umelej inteligencie, napríklad na zisťovanie teroristického obsahu na internete a zastavenie jeho šírenia, zabránenie vytváraniu nových účtov teroristov na sociálnych sieťach a odhaľovanie symbolov. Jedným z kľúčových aspektov vývoja dôveryhodných aplikácií umelej inteligencie je zabezpečenie toho, aby údaje použité na tréning algoritmov boli relevantné, overiteľné, aby mali dobrú kvalitu a aby boli dostupné vo veľkej rozmanitosti s cieľom minimalizovať zaujatosť napríklad voči pohlaviu alebo rase. Aplikácie umelej inteligencie by sa mali vyvíjať a využívať s náležitými zárukami práv a slobôd v súlade s príslušnými právnymi predpismi a primerane zdokumentovať, aby sa zabezpečila zákonnosť ich využívania. Komisia preverí, ako môžu orgány presadzovania práva a justičné orgány využívať výhody umelej inteligencie v úplnom súlade s právom EÚ.

Udržanie náskoku pred teroristami znamená aj riešenie nových hrozieb, ktoré môžu predstavovať nové technológie. **Drony** (bezpilotné letecké systémy) sa môžu zneužívať tak, že sa zacielia na verejné priestory, jednotlivcov a kritickú infraštruktúru. Hoci EÚ sťažila možnosť používania určitých typov dronov na škodlivé účely¹⁴, rýchle tempo inovácie a ľahký prístup k dronom však znamenajú, že hrozba bude pravdepodobne rásť. S cieľom čeliť tejto výzve Komisia preskúma možnosť vydať v roku 2021 **príručku EÚ na zabezpečenie miest pred nespolupracujúcimi dronmi**.

Ochrana pred škodlivými dronmi si vyžaduje aj prístup k protiopatreniam vo forme spoľahlivých technológií. „Európsky program na testovanie systémov proti bezpilotným leteckým systémom“ vytvorí spoločnú metodiku na hodnotenie rôznych systémov, ktoré môžu policajné a iné bezpečnostné zložky používať na **odhaľovanie, sledovanie**

¹² Úroveň varovania pred terorizmom, ako je vymedzená vnútroštátnymi orgánmi v súlade s ich vnútroštátnymi právnymi predpismi.

¹³ Biela kniha o umelej inteligencii – európsky prístup k excelentnosti a dôvere [COM(2020) 65 final, 19.2.2020].

¹⁴ Prostredníctvom nových európskych predpisov o dronoch a perspektívy európskeho rámca riadenia bezpilotnej premávky (U-space). Súčasné právne predpisy EÚ v tejto oblasti prispievajú k bezpečnosti prevádzky dronov tým, že budú vyžadovať, aby väčšina dronov bola vybavená funkciami diaľkovej identifikácie a georeferenčným výstražným systémom. Od januára 2021 sa bude od prevádzkovateľov dronov vyžadovať aj registrácia vo vnútroštátnych orgánoch. Tieto predpisy dopĺňa návrh Komisie o **regulačnom rámci pre U-space**, európsky systém riadenia bezpilotnej prevádzky¹⁴, s cieľom zaisťovať bezpečnú a bezrizikóvu prevádzku dronov.

a určovanie potenciálne škodlivých dronov. Výsledky týchto testov budú sprístupnené v celej EÚ.

Začlenenie predvídania do cyklu politík

Ochrana občanov sa začína lepším pochopením budúcich hrozieb. Na tento účel je potrebné štrukturálne začleniť predvídanie do vypracovania politiky boja proti terorizmu. Komisia bude pracovať na vytvorení pravidelného dialógu medzi vedúcimi odborníkmi na boj proti terorizmu z oblasti presadzovania práva, spravodajských služieb a z akademickej obce s cieľom určiť nové riziká a poukázať na oblasti, v ktorých musí Európska únia a jej členské štáty posilniť svoju činnosť. Komisia na tento účel využije existujúce štruktúry s úzkym zapojením Europolu a Eurojustu a služby ESVČ vrátane centra EU INTCEN¹⁵. Výsledok tohto dialógu by sa potom mohol premietnuť do politických diskusií, vrátane diskusií Rady pre spravodlivosť a vnútorné veci o vnútornej bezpečnosti.

KLÚČOVÉ OPATRENIA

Komisia:

- bude rozvíjať činnosti v oblasti posudzovania a partnerského preskúmania vrátane nasadzovania poradcov EÚ pre ochrannú bezpečnosť na požiadanie,
- bude financovať výskum týkajúci sa bezpečnosti EÚ s cieľom posilniť kapacitu včasného odhaľovania a vyvíjať nové technológie v rámci Urbánnej agendy pre EÚ,
- preskúma, ako môžu nové technológie prispievať k bezpečnosti, lepšie začleniť strategické spravodajské informácie a posudzovanie hrozieb s cieľom podporovať výhľadovú politiku.

Členské štáty sa vyzývajú, aby:

2. PREDCHÁDZANIE

Európska únia je založená na silnom súbore hodnôt. Naše systémy vzdelávania, zdravotníctva a sociálneho zabezpečenia sú svojou povahou inkluzívne, ale stávajú sa neoddeliteľnou súčasťou prijatia hodnôt, ktoré ich podopierajú. Naš európsky spôsob života – charakteristický pre inkluzívne a tolerantné spoločnosti – nie je otázkou voľby, a preto musíme urobiť všetko, čo je v našich silách, aby sme zabránili tým, ktorí sa ho snažia narušiť – zvnútra alebo zvonka.

Boj proti extrémistickým ideológiám na internete

Teroristi a násilní extrémisti čoraz viac využívajú internet na šírenie svojich extrémistických ideológií, a to aj priamym prenosom a oslavou teroristických útokov. Reakcia musí prísť od všetkých aktérov – vnútroštátnych orgánov, priemyslu a občianskej spoločnosti – a na všetkých úrovniach (národnej, európskej a medzinárodnej). Prijatie a vykonávanie navrhovaného **nariadenia o riešení šírenia teroristického obsahu na internete** by členským štátom umožnilo zabezpečiť rýchle odstránenie takéhoto obsahu a vyžadovať od spoločností, aby boli pohotovejšie pri predchádzaní zneužívaniu svojich platforiem na šírenie

¹⁵ Pozri závery Rady z 19. júna 2017 o vonkajšej činnosti EÚ v oblasti boja proti terorizmu.

teroristického obsahu. Prijatie nariadenia Európskym parlamentom a Radou je preto prioritou. Po prijatí bude Komisia podporovať poskytovateľov internetových služieb a vnútroštátne orgány pri účinnom uplatňovaní nariadenia.

V širšom zmysle Komisia navrhne **zákon o digitálnych službách**, ktorým sa zmodernizujú horizontálne pravidlá, aby sa zabezpečilo, že digitálne služby budú konať zodpovedne a že používatelia budú mať účinné prostriedky na oznamovanie nezákonného obsahu. Tým, že sa uznáva rastúca spoločenská úloha veľmi veľkých internetových platforiem, bude návrh obsahovať povinnosti posudzovať riziká, ktoré ich systémy predstavujú nielen v súvislosti s nezákonným obsahom a výrobkami, ale aj systémové riziká pre ochranu verejného záujmu, ako je verejné zdravie a verejná bezpečnosť, a pre základné práva, a to aj proti metódam manipulácie.

Internetové fórum EÚ vypracuje usmernenie o obmedzovaní verejne dostupného obsahu extrémistických materiálov na internete a ďalej bude šíriť vedomosti v tejto oblasti. Internetové fórum EÚ vypracovalo **protokol EÚ o reakcii na krízy**, dobrovoľný mechanizmus, ktorý pomáha koordinovať rýchlu, spoločnú a cezhraničnú reakciu na vírusové šírenie teroristického a násilného extrémistického obsahu na internete.¹⁶ Je nevyhnutné, aby partneri v odvetví tento protokol úplne zaviedli do prevádzky. Komisia v spolupráci s Europolom podporí vypracovanie ďalších usmernení na vykonávanie krízového protokolu EÚ s cieľom riešiť vírusové šírenie teroristického a násilného extrémistického obsahu na internete. Mali by sa posilniť zdroje a kapacita **jednotky Europolu pre nahlasovanie internetového obsahu**, aby mohla nepretržite monitorovať a nahlasovať všetky druhy teroristického obsahu na internetových platformách.

Teroristický obsah pochádza a šíri sa z celého sveta. Z tohto dôvodu Komisia zintenzívni svoju spoluprácu s **medzinárodnými partnermi**, najmä s **globálnym internetovým fórom na boj proti terorizmu (Global Internet Forum to Counter Terrorism – GIFCT)** v záujme globálnej operačnej reakcie, ako aj s partnerskými vládami v súlade s **Výzvou na činnosť z Christchurch**¹⁷ s cieľom usilovať sa o globálne minimálne normy, a to aj v oblasti transparentnosti.

V reakcii na šírenie rasistických a xenofóbnych nenávisťných prejavov na internete Komisia v roku 2016 vyzvala na podpísanie **Kódexu správania EÚ v oblasti boja proti nezákonným nenávisťným prejavom na internete**¹⁸. Komisia v roku 2021 predloží iniciatívu na rozšírenie zoznamu trestných činov na úrovni EÚ podľa článku 83 ods. 1 Zmluvy o fungovaní EÚ o trestné činy z nenávisťi a nenávisťné prejavy, či už na základe rasy, etnického pôvodu, náboženstva, pohlavia alebo sexuality. Členské štáty by mali zintenzívniť svoje úsilie o úplné uplatňovanie nových ustanovení smernice o audiovizuálnych mediálnych službách týkajúcich sa nenávisťných prejavov na internetových platformách na šírenie videí.

¹⁶ https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/homeaffairs/files/what-we-do/policies/european-agenda-security/20191007_agenda-security-factsheet-eu-crisis-protocol_en.pdf.

¹⁷ <https://www.christchurchcall.com/call.html>.

¹⁸ Výsledky sú vo všeobecnosti pozitívne, keďže spoločnosti v oblasti IT posúdili 90 % označeného obsahu do 24 hodín a odstránili 71 % obsahu považovaného za nezákonné nenávisťné prejavy. https://ec.europa.eu/info/policies/justice-and-fundamental-rights/combatting-discrimination/racism-and-xenophobia/eu-code-conduct-counter-illegal-hate-speech-online_en.

Komisia podporí členské štáty pri rozvoji ich **strategických komunikačných** schopností pre reakcie po útoku, a to prostredníctvom výmeny odborných znalostí na miestnej a vnútroštátnej úrovni. Je to potrebné nielen po teroristických útokoch, ale malo by to byť neustálym preventívnym úsilím vlády. Komisia preto podporí členské štáty pri riešení týchto výziev a zvýši šírenie protiargumentácie a alternatívnych naratívov vypracovaných občianskou spoločnosťou a podporí podobné úsilie na vnútroštátnej úrovni. V roku 2022 sa vyhodnotí program Komisie **na posilnenie postavenia občianskej spoločnosti**, ktorý poskytne získané skúsenosti.

EÚ a jej členské štáty musia zároveň neustále zabezpečovať, aby projekty, ktoré sú nezlučiteľné s európskymi hodnotami alebo sa venujú nezákonnej agende, nedostali podporu z **vládných a európskych fondov**.

Podpora miestnych aktérov pre odolnejšie komunity

Naše mestá musia mať lepší prístup k financovaniu, poradenstvu a odbornej príprave na riešenie súčasných výziev a na zvýšenie svojej odolnosti. Komisia podporuje miestnych koordinátorov prevencie prostredníctvom **siete na zvyšovanie povedomia o radikalizácii**. Okrem toho v rámci iniciatívy Mestá EÚ proti radikalizácii podporuje strategické dialógy medzi mestami. Na zvýšenie odolnosti je takisto dôležité **zaoberať sa komunitami** a posilňovať ich prostredníctvom prístupu zdola nahor v úzkej koordinácii s členskými štátmi. Sieť na zvyšovanie povedomia o radikalizácii určí najlepšie postupy a podporí prístupy týkajúce sa vzťahov medzi políciou a občanmi¹⁹ a účasti s cieľom vybudovať dôveru v komunitách a medzi nimi.

K predchádzaniu radikalizácii a k súdržnosti v rámci EÚ môže prispievať aj podpora začleňovania a poskytovanie príležitostí pre ohrozených mladých ľudí, a to prostredníctvom vzdelávania, kultúry, mládeže a športu. Komisia posilní svoju podporu úsilia členských štátov a ďalších zainteresovaných strán v oblasti **integrácie a sociálneho začlenenia** prostredníctvom opatrení zahrnutých v akčnom pláne pre integráciu a začlenenie²⁰.

Vzhľadom na to, že pri radikalizácii zohráva dôležitú **úlohu neformálne vzdelávanie**, a na možné väzby na extrémistické ideológie Komisia uľahčí spoluprácu medzi **školami, komunitami (vrátane náboženských skupín), pracovníkmi s mládežou, sociálnymi pracovníkmi a organizáciami občianskej spoločnosti**. Komisia podporí členské štáty aj pri výmene skúseností a osvedčených postupov, pokiaľ ide o ich výmenu v oblasti predchádzania radikalizácii, medzi vedúcimi predstaviteľmi náboženských skupín a komunít, a to aj tých, ktorí pôsobia v školách a vo väzeniach.

Skutočné alebo vnímané sociálne vylúčenie, diskriminácia a marginalizácia môžu posilňovať zraniteľnosť voči radikálnym prejavom a ďalej ohrozovať sociálnu súdržnosť. Komisia preto bude pokračovať aj v opatreniach stanovených v jej akčnom pláne proti rasizmu.²¹

Väznice, rehabilitácia a opätovné začlenenie

Procesy radikalizácie je potrebné odhaliť čo najskôr, aby bolo možné včas vykonať opatrenia na zrušenie väzieb. Posilníme opatrenia EÚ v troch kľúčových oblastiach: **väznice**,

¹⁹ V tejto súvislosti sú vzťahy medzi políciou a občanmi spoločným úsilím medzi orgánmi presadzovania práva a komunitami s cieľom predchádzať výzvam súvisiacim s násilnou radikalizáciou a bojovať proti nim.

²⁰ COM(2020) 758 final.

²¹ Únia rovnosti: akčný plán EÚ proti rasizmu na roky 2020 – 2025 [COM(2020) 565 final, 18.9.2020].

rehabilitácia a opätovné začlenenie. Po prvé, určením najlepších prístupov týkajúcich sa riadenia a posudzovania rizika radikalizovaných väzňov a páchatel'ov terorizmu²², ako aj podporou odbornej prípravy pracovníkov zapojených do tejto oblasti²³. Po druhé, vychádzajúc z poznatkov príručky pre rehabilitáciu vypracovanej sieťou na zvyšovanie povedomia o radikalizácii²⁴ Komisia podporí členské štáty pri poskytovaní lepšie prispôsobených usmernení o rehabilitácii a opätovnom začleňovaní radikálnych väzňov, a to aj po ich prepustení. Po tretie, vypracovaním metodiky so spoločnými normami a ukazovateľmi na hodnotenie účinnosti programov na opätovné začlenenie²⁵. Akékoľvek úsilie týkajúce sa rehabilitácie a opätovného začlenia detí musí prihliadať na ich osobitné potreby a práva²⁶.

Zahranční teroristickí bojovníci a ich rodinní príslušníci, vrátane tých, ktorí sa momentálne nachádzajú v detenčných centrách a táborech v severovýchodnej Sýrii, vyvolávajú osobitné a zložité problémy, ktoré si vyžadujú koordináciu zainteresovaných strán na všetkých úrovniach. Komisia bude naďalej podporovať členské štáty pri výmene najlepších postupov a takisto zvýši podporu odbornej prípravy aplikujúcich odborníkov a výmeny vedomostí a informácií v tejto oblasti, pričom zohľadní na osobitné potreby a práva detí zahraničných teroristických bojovníkov. Komisia okrem toho podporí aj členské štáty, aby zintenzívnili úsilie zamerané na zabezpečenie trestného stíhania činov zahraničných teroristických bojovníkov, a to podporou práce zameranej na tento účel na miestnej, národnej a medzinárodnej úrovni.

Posilňovanie vedomostí a podpory

V záujme koordinovanejšieho postupu a štruktúrovanejších informačných činností na vnútroštátnej úrovni bude Komisia v prvej fáze podporovať vytváranie a ďalší rozvoj **vnútroštátnych sietí** príslušných aktérov vrátane aplikujúcich odborníkov a **národných odborných stredísk**²⁷. V druhej fáze Komisia navrhne zriadenie **znalostného centra EÚ pre prevenciu radikalizácie** pre tvorcov politik, aplikujúcich odborníkov a výskumných pracovníkov. Znalostné centrum EÚ bude rozširovať odborné znalosti a skúsenosti, ako aj podporovať plné využívanie **možností financovania v rámci rôznych programov EÚ**²⁸, hodnotiť zasahovanie, potvrdzovať najlepšie postupy a ponúkať ciele podpora zainteresovaným stranám na vnútroštátnej a miestnej úrovni. Možno by sa mohlo zlúčiť s budúcim centrom EÚ pre obeť terorizmu, ktoré by spolu ponúkali odborné znalosti

²² Komisia bude pracovať aj na problematike vyšetrovacej väzby, pričom bude myslieť na to, že dlhé obdobia väzby môžu zvyšovať riziko radikalizácie.

²³ Patria sem väzenskí a probační zamestnanci, ako aj ďalší pracovníci pôsobiaci vo väzniciach a po prepustení (napr. kapláni, psychológovia, sociálni pracovníci, mimovládne organizácie atď.).

²⁴ https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/homeaffairs/files/what-we-do/networks/radicalisation_awareness_network/ran-papers/docs/ran_rehab_manual_en.pdf

²⁵ Odpovede na otázky o modeloch spolupráce a protokoloch o zrušení väzieb a opätovnom začleňovaní, ako aj na otázky o pripravenosti zainteresovaných strán poskytnú projekty v rámci výzvy osobitného Fondu pre vnútornú bezpečnosť vo výške 4 miliónov EUR. Projekty sa budú zaoberať rušením väzieb a opätovným začleňovaním extrémistických páchatel'ov a radikalizovaných osôb spájaných s násilným pravicovým a islamistickým extrémizmom vrátane návratu zahraničných teroristických bojovníkov a ich rodín.

²⁶ Smernica (EÚ) 2016/800 o procesných zárukách pre deti, ktoré sú podozrivými alebo obvinenými osobami v trestnom konaní (Ú. v. EÚ L 132, 21.5.2016, s. 1). Pozri odôvodnenie 9: „Deťom, ktoré sú podozrivými alebo obvinenými osobami v trestnom konaní, by mala byť venovaná osobitná pozornosť, aby sa zachoval ich potenciál rozvoja a reintegrácie do spoločnosti.“

²⁷ Možné spolufinancovanie prostredníctvom národných programov Fondu pre vnútornú bezpečnosť.

²⁸ Najmä financovanie v rámci Fondu pre vnútornú bezpečnosť, programu Občianstvo, rovnosť, práva a hodnoty, programu Spravodlivosť, Európskeho fondu regionálneho rozvoja, Európskeho sociálneho fondu plus a programu Erasmus+.

a podporu vnútroštátnym orgánom a organizáciám na podporu obetí²⁹. Medzi ďalšie príslušné oblasti patria výskum, poskytovanie informácií o radikálnych ideológiach, organizáciách a sieťach a šírenie protiargumentácie a alternatívnych naratívov, ako aj spolupráca s vedúcimi predstaviteľmi komunit a náboženských skupín.

Napokon, Komisia na základe výskumu vypracuje usmernenie pre členské štáty a ďalšie zainteresované strany týkajúce sa **samostatne konajúcich páchatel'ov** vrátane posudzovania rizika a možných reakcií na tento jav.

KLÚČOVÉ OPATRENIA

Komisia:

- navrhne akt o digitálnych službách,
- v spolupráci s Europolom poskytne usmernenie na uplatňovanie krízového protokolu EÚ,
- bude podporovať členské štáty pri vypracovaní strategickej komunikácie a zvyšovaní rozširovania protiargumentácie a alternatívnych naratívov,
- poskytne usmernenie týkajúce sa riadenia a posudzovania rizika vo väznici a včasnej rehabilitácie a opätovného začlenenia,
- podporí výmenu najlepších postupov medzi členskými štátmi s cieľom zvládnuť návrat zahraničných teroristických bojovníkov a ich rodinných príslušníkov,
- navrhne zriadenie znalostného centra EÚ pre prevenciu radikalizácie a podporí vnútroštátne siete zainteresovaných strán a národných stredísk.

Európsky parlament a Rada sa vyzývajú, aby:

- súrne prijali nariadenie, ktoré bude riešiť šírenie teroristického obsahu na internete.

Komisia a členské štáty:

- zabezpečia, aby projekty, ktoré nie sú zlučiteľné s európskymi hodnotami, alebo sa zaoberajú nezákonnou činnosťou, nedostali podporu z verejných fondov, vybudujú odolnosť komunit prostredníctvom opatrení zahrnutých do akčného plánu pre integráciu a začlenenie.

3. OCHRANA

Posilnenie reakcie v oblasti boja proti terorizmu musí zahŕňať zníženie zraniteľností, ktoré môžu využívať teroristi alebo na ktoré sa môžu zamerať. Lepšou ochranou našich hraníc a zákazom poskytovania prostriedkov teroristom, ktorí ich využívajú na vykonávanie teroristických činov, sa môžeme chrániť pred potenciálnymi útokmi.

Ochrana ľudí vo verejných priestoroch

²⁹ Takéto budúce centrum by mohlo vychádzať z práce dvojročného pilotného projektu centra odborných znalostí EÚ pre obeť terorizmu a zabezpečovať úzku spoluprácu s existujúcimi sieťami v oblasti ochrany práv obetí, ako je Európska sieť na ochranu práv obetí a jednotné kontaktné miesto pre obeť terorizmu.

Teroristické útoky sa prevažne zameriavajú na ľudí na verejných priestoroch, ktoré sú obzvlášť zraniteľné pre svoju otvorenú a prístupnú povahu. Musíme chrániť otvorenú povahu týchto priestorov a zároveň zvýšiť ich bezpečnosť prostredníctvom prísnejších opatrení **fyzickej ochrany**, ktoré nevytvárajú pevnosti³⁰ a stále umožňujú ľuďom voľne a bezpečne chodiť. Komisia preto zintenzívni úsilie na úrovni EÚ, aby podporovala riešenia **bezpečnosti už v štádiu návrhu**, ktoré včleňujú bezpečnosť do verejných priestorov (budovy a infraštruktúry) od začiatku procesu navrhovania a územného plánovania. Komisia vydá virtuálnu **architektonickú knihu o urbanistickom projektovaní**, ktorá môže slúžiť ako inšpirácia pre orgány pri začleňovaní bezpečnostných aspektov do navrhovania budúcich verejných priestorov a obnovy existujúcich.

Fórum EÚ o ochrane verejných priestorov spojilo širokú skupinu ľudí zodpovedných za bezpečnosť verejných priestorov. Patria sem orgány členských štátov EÚ a súkromní prevádzkovatelia, napr. osoby zodpovedné za nákupné centrá, dopravné služby alebo ubytovacie a stravovacie zariadenia. Z rôznych skúseností s ochranou verejných priestorov sa dá veľa naučiť³¹. Komisia sa zaväzuje, že zlepši toto fórum, ktoré by malo zbierať, zlučovať a rozširovať vedomosti, ako aj podporovať záväzok EÚ k mestskej bezpečnosti a odolnosti a využívať ciele financovanie na pomoc pri zlepšovaní ochrany verejných priestorov³². Komisia preskúma aj možnosť **stanovenia minimálnych povinností** pre tých, ktorí sú zodpovední za zaručenie bezpečnosti verejných priestorov, s cieľom vysvetliť, čo možno očakávať od prevádzkovateľov verejných priestorov.

Bohoslužobné miesta majú osobitne vysokú symbolickú hodnotu a často boli cieľom útokov teroristov. Musíme lepšie chrániť kostoly, mešity a synagógy, ako aj iné náboženské miesta po celej EÚ. Treba posilniť spoluprácu medzi rozličnými náboženskými komunitami a príslušnými vnútroštátnymi orgánmi, keď si vymieňajú skúsenosti. Od roku 2021 sa Komisia v úzkej koordinácii s členskými štátmi zameriava na podporu projektov, ktoré zlepšujú fyzickú ochranu bohoslužobných miest.

Mestá ako opora mestskej bezpečnosti

Miestne a regionálne orgány zohrávajú kľúčovú úlohu v oblasti ochrany verejných priestorov, ako aj v oblasti predchádzania radikalizácii. Komisia v spolupráci s Urbánnou agendou pre partnerstvo EÚ v oblasti bezpečnosti vo verejných priestoroch a na základe úspešnej iniciatívy Mestá EÚ proti radikalizácii navrhne **záväzok EÚ k mestskej bezpečnosti a odolnosti**, ktorým sa stanovia základné zásady a ciele pre miestne orgány v týchto oblastiach, a vyzve zainteresované mestá, aby sa prihlásili k pozitívnemu programu na predchádzanie radikalizácii a boj proti nej a znížovanie zraniteľností vo verejných priestoroch. Mestá, ktoré sa zúčastňujú na záväzku, sa stanú súčasťou celoeurópskej iniciatívy **Mestá proti radikalizácii a terorizmu**, prostredníctvom ktorej Komisia uľahčí výmenu osvedčených postupov a podporí projekty vedené mestami a úsilie v oblasti

³⁰ Komisia vydala poradenský materiál o tom, ako fyzicky chrániť verejné priestory, napr. <https://ec.europa.eu/jrc/en/publication/guideline-building-perimeter-protection>.

³¹ Pozri aj pracovný dokument útvarov Komisie – Osvedčené postupy na podporu ochrany verejných priestorov [SWD(2019) 140 final, 20.3.2019].

³² V rámci nástroja Fondu pre vnútornú bezpečnosť – polícia vydala Komisia výzvu pre projekty, ktoré zdokonaľujú ochranu verejných priestorov, na roky 2017, 2019 a 2020 v hodnote vyše 40 miliónov EUR pre iniciatívy vedené zainteresovanými stranami. Z prostriedkov fondu sa podporili aj školenia a cvičenia rôznych sietí presadzovania práva, ktoré chránia verejné priestory pred terorizmom, ako je sieť osobitnej zásahovej jednotky ATLAS, a začatie činnosti poradenstva o ochrane bezpečnosti.

partnerského poradenstva. Komisia uvoľní všetky dostupné nástroje financovania s cieľom podporiť plnenie záväzku.

Okrem prostriedkov Fondu pre vnútornú bezpečnosť možno finančné prostriedky politiky súdržnosti EÚ využívať na zvýšenie verejnej bezpečnosti v mestách prostredníctvom investícií zameraných na zvýšenie ich sociálnej súdržnosti, integrácie a odolnosti s cieľom predchádzať radikalizácii a modernizovať verejnú infraštruktúru. Komisia bude spolupracovať s členskými štátmi na zvyšovaní informovanosti o dostupných možnostiach financovania a vyzýva členské štáty, aby v plnej miere využívali finančné prostriedky politiky súdržnosti EÚ na začlenenie týchto investícií do svojich programov po roku 2020. Investície pochádzajúce z integrovaných stratégií trvalo udržateľného rozvoja miest budú podľa návrhu Komisie predstavovať vyše 6 % z prostriedkov pridelených z Európskeho fondu regionálneho rozvoja.

Zvyšovanie odolnosti kritickej infraštruktúry

Kritická infraštruktúra vrátane dopravných uzlov, elektrární, zdravotníckej infraštruktúry a zariadení na úpravu vody, je ohrozená rizikom, že sa stane potenciálnym teroristickým cieľom. Prevádzkovatelia kritickej infraštruktúry sú zodpovední za poskytovanie služieb, ktoré sú zásadné pri plnení životne dôležitých sociálnych potrieb. Zároveň sú títo prevádzkovatelia vzájomne čoraz závislejší a čelia čoraz zložitejšiemu rizikovému prostrediu. Medzi takéto riziká patria teroristické útoky, prírodné katastrofy, nešťastné náhody a zákerné hrozby. Na zabezpečenie spoľahlivého poskytovania základných služieb v celej EÚ a spoľahlivé fungovanie vnútorného trhu je nevyhnutné zabezpečiť, aby kritickí prevádzkovatelia základných služieb boli odolní, t. j. aby boli dostatočne pripravení na predchádzanie narušeniam, na ich zmierňovanie a prekonávanie. Komisia prijme **súbor opatrení** zameraných na zvýšenie odolnosti prevádzkovateľov, ktorí čelia fyzickým, ako aj digitálnym rizikám.

Bezpečnosť hraníc

Zahraniční teroristickí bojovníci, ktorí sa tajne vrátili zo Sýrie, sa 13. novembra 2015 zapojili do vražedného útoku v Paríži. Tento útok poukázal na ničivé následky zlyhaní v oblasti bezpečnosti hraníc³³. Odhaduje sa, že do Sýrie a Iraku vycestovalo 50 000 osôb, aby sa pripojili k džihadistickým skupinám, vrátane 5 000 jednotlivcov z EÚ, z ktorých asi jedna tretina sa stále nachádza v tejto oblasti. Na zaručenie bezpečnosti našich občanov je zásadne dôležité, aby orgány presadzovania práva vedeli, ako na vonkajších hraniciach odhaľovať občanov EÚ aj občanov krajín mimo EÚ podozrivých z terorizmu. Agentúry Europol, Frontex a eu-Lisa budú naďalej podporovať členské štáty v oblasti bezpečnosti hraníc.

Je potrebné posilniť fungovanie schengenského priestoru bez vnútorných hraníc. Komisia 30. novembra 2020 usporiadala schengenské fórum, ktorým sa má začať inkluzívna politická diskusia o budovaní silnejšieho schengenského priestoru založeného na vzájomnej dôvere. Tá sa premietne do schengenskej stratégie, ktorú Komisia plánuje predložiť v roku 2021

³³ Páchateľmi novembrových útokov v Paríži boli príslušníci Islamského štátu v Sýrii a Iraku. [...] V predchádzajúcich rokoch sa uvádzalo, že väčšina zahraničných teroristických bojovníkov používa na cestovanie svoje vlastné originálne doklady. K využívaniu falošných dokladov však zjavne dochádza, ako to bolo v prípade mnohých osôb zapojených do novembrových útokov v Paríži (Europol, Správa o situácii a trendoch v oblasti terorizmu v Európskej únii, 2016).

a v ktorej navrhne spôsoby revízie Kódexu schengenských hraníc, zdokonalenie mechanizmu hodnotenia a zlepšenie správy schengenského priestoru, zlepšenie policajnej spolupráce a výmeny informácií a posilnenie vonkajších hraníc.

Členské štáty by zároveň mali súrne dokončiť modernizáciu riadenia vonkajších hraníc v rámci dohodnutých plánov s cieľom vypracovať najmodernejší systém riadenia hraníc³⁴. Napriek dosiahnutému pokroku je potrebné ešte viac pracovať. Hoci členské štáty môžu za určitých podmienok uplatňovať výnimky, je dôležité, aby rýchlo splnili cieľ **systematických kontrol všetkých cestujúcich s použitím príslušných databáz** na vonkajších hraniciach. Komisia v polovici roka 2021 v spolupráci s členskými štátmi vypracuje **usmernenie**, ktorým sa zabezpečí, aby sa akékoľvek výnimky využívali obmedzeným spôsobom a aby spĺňali najvyššie bezpečnostné normy.

Účinnosť systematických kontrol závisí od kvality a **interoperability informačných systémov EÚ**³⁵. Nové a modernizované rozsiahle informačné systémy EÚ³⁶ zlepšia bezpečnosť a zvýšia účinnosť a efektívnosť kontroly na vonkajších hraniciach. Interoperabilita okamžite sprístupní potrebné informácie tým príslušníkom polície a pohraničnej stráže, ktorí ich potrebujú poznať. Rozhodujúci význam má **systém vstup/výstup** (Entry/Exit System – EES)³⁷, čo je automatizovaný systém na registráciu cestujúcich z tretích krajín. Tento systém pomôže s identifikáciou všetkých občanov tretích krajín, ktorí vstupujú na územie členských štátov, a odhaľovaním podvodov s osobnými údajmi.

Rovnako dôležitý je Európsky systém pre cestovné informácie a povolenia (ETIAS)³⁸, predcestovný povoľovací systém pre cestujúcich oslobodených od vízovej povinnosti. Osobitný **kontrolný zoznam systému ETIAS** umožní lepšie využívať informácie o osobách podozrivých z teroristických činností alebo s nimi spojených, čo členským štátom poskytne možnosť zohľadňovať tieto informácie pri vydávaní cestovných povolení. Okrem toho kontroly využívajúce budúci centralizovaný systém identifikácie členských štátov, ktorý má informácie o trestoch štátnych príslušníkov tretích krajín a osôb bez štátnej príslušnosti (**ECRIS-TCN**)³⁹, umožnia overiť, či určitý štátny príslušník tretej krajiny alebo osoba s dvojitou štátnou príslušnosťou EÚ/tretia krajina bol v minulosti odsúdený za závažný trestný čin v EÚ a v ktorom členskom štáte. Interoperabilita medzi systémami EES, ETIAS a ECRIS-TCN povedie k systematickejšim informáciám pre orgány presadzovania práva, príslušníkov pohraničnej stráže a migračných úradníkov a prispeje k boju proti podvodom s osobnými údajmi. Členské štáty by preto mali rýchlo a v plnom rozsahu zaviesť tieto systémy a umožniť ich interoperabilitu.

³⁴ Zavádzanie novej architektúry informačných technológií a ich interoperability, zavádzanie EBCG 2.0, pohotovosť prijatie návrhu na preverovanie.

³⁵ <https://www.eulisa.europa.eu/Activities/Interoperability>. V súlade s európskym rámcom interoperability: https://ec.europa.eu/isa2/eif_en; pozri COM(2017) 134 final.

³⁶ Schengenský informačný systém, systém vstup/výstup, vízový informačný systém, systém Eurodac, európsky informačný systém registrov trestov (jeho časť sa týka štátnych príslušníkov tretích krajín a osôb bez štátnej príslušnosti).

³⁷ Ako sa stanovuje v nariadení (EÚ) 2017/2226 (Ú. v. EÚ L 327, 9.12.2017, s. 20).

³⁸ Ako sa stanovuje v nariadení (EÚ) 2018/1240 (Ú. v. EÚ L 236, 19.9.2018, s. 1).

³⁹ Ako sa stanovuje v nariadení (EÚ) 2019/816 (Ú. v. EÚ L 135, 22.5.2019, s. 1).

V troch nových nariadeniach týkajúcich sa **Schengenského informačného systému (SIS)**, ktoré nadobudli účinnosť v decembri 2018⁴⁰, sa zaviedlo niekoľko opatrení na zlepšenie výmeny informácií vrátane informácií o osobách podozrivých z terorizmu. Je nevyhnutné, aby členské štáty čo najskôr zaviedli všetky **nové funkcie SIS**. Členské štáty by mali predovšetkým s úrno zaviesť **funkciu vyhľadávania odtlačkov prstov** v automatizovanom identifikačnom systéme odtlačkov prstov SIS (AFIS), a to najmä na vonkajších hraniciach.

Je takisto nevyhnutné, aby sa do SIS vkladali **informácie z tretích krajín o zahraničných teroristických bojovníkoch** poskytované dôveryhodnými tretími krajinami. Komisia spolu s týmto oznámením predkladá posilnený mandát Europolu a zmenu nariadenia o zriadení, prevádzke a využívaní Schengenského informačného systému (SIS), ktoré by umožnili Europolu po konzultácii s členskými štátmi vytvárať osobitné varovania v SIS. Je nevyhnutné, aby sa zaviedol dobrovoľný postup na spracovávanie nespracovaných a budúcich údajov poskytovaných tretími krajinami, o ktorých sa rokuje medzi členskými štátmi. Zároveň by sa členské štáty mali vyzvať, aby pri hraničných kontrolách prvej línie sprístupnili upozornenia Interpolu týkajúce sa osôb, ktoré sú podozrivé z terorizmu.

Navyše podľa nových pravidiel by mali členské štáty okrem vydávania **zákazov vstupu** až na 5 rokov ako súčasť rozhodnutia o návrate⁴¹ vkladať **do SIS varovania** o štátnych príslušníkoch tretích krajín, na ktorých sa vzťahuje rozhodnutie o návrate (od roku 2022), a o odmietnutí vstupu a pobytu. Takto by boli rozhodnutia o návrate a zákazy vstupu a pobytu viditeľné pre všetky orgány, ktoré majú prístup do SIS. Členské štáty by mali zabezpečiť, aby takéto varovania obsahovali aj informácie týkajúce sa skutočnosti, že štátny príslušník tretej krajiny predstavuje vážnu hrozbu pre bezpečnosť, a informácie o tom, či bola daná osoba zapojená do teroristických činností.

Spracovávanie **vopred poskytovaných informácií o cestujúcich (API) a záznamov o cestujúcich (PNR)** zohráva zásadnú úlohu pri zisťovaní, prevencii, odhaľovaní a narušaní teroristických a iných závažných trestných činov. S cieľom zefektívniť využívanie údajov API, a to aj na účely boja proti terorizmu, Komisia v roku 2021 predloží návrh na **revíziu smernice o API** a zväži zabezpečenie využívania týchto údajov na boj proti závažnej trestnej činnosti, zlepši efektívnosť využívania údajov API a súdržnosť s inými nástrojmi, ako sú systém vstupu/výstupu, Európsky systém pre cestovné informácie a povolenia a systém PNR.

Využívanie a analýza údajov PNR je základným nástrojom v boji proti terorizmu a organizovanému zločinu v EÚ, ako aj na celom svete. Analýza uchovaných údajov PNR umožňuje zisťovanie v minulosti neznámych hrozieb a poskytuje orgánom presadzovania práva spravodajské informácie o trestnej činnosti, ktoré im umožňujú odhaľovať podozrivé cestovné zvyklosti a určovať spoločníkov teroristov a zločincov. Komisia vyzýva členské štáty, ktoré tak ešte nerobia, aby zbierali údaje PNR aj pre lety v rámci EÚ. Komisia sa bude

⁴⁰ nariadenie (EÚ) 2018/1860, nariadenie (EÚ) 2018/1861 a nariadenie (EÚ) 2018/1862.

⁴¹ Smernica 2008/115/ES. Dĺžka zákazu vstupu môže prekročiť 5 rokov, ak dotknutý štátny príslušník tretej krajiny predstavuje vážnu hrozbu pre verejný poriadok, verejnú bezpečnosť alebo národnú bezpečnosť. Členské štáty môžu okrem toho naďalej prijímať opatrenia týkajúce sa zákazu vstupu a pobytu štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa zdržiavajú v tretej krajine.

naďalej zapájať do procesu uľahčovania prenosu údajov PNR v úplnej zlučiteľnosti s právnymi požiadavkami EÚ, ako objasnil Súdny dvor v rámci nových noriem PNR prijatých Medzinárodnou organizáciou civilného letectva (ICAO). Kľúčovým zostáva úplné uplatňovanie súčasného rámca PNR a existujúca dvojstranná spolupráca s tretími krajinami, ako sú USA a Austrália. Zároveň sa od roku 2010, keď Komisia naposledy aktualizovala svoju vonkajšiu politiku PNR, objavili globálne trendy a nové skutočnosti⁴², čo sa prejaví v budúcom roku, keď **sa preskúma vonkajšia stratégia EÚ vo vzťahu k prenosom PNR.**

Vzhľadom na teroristickú hrozbu pre letectvo je potrebné pokračovať vo zvyšovaní bezpečnostnej ochrany letectva. Komisia preskúma možnosti vytvorenia a zavedenia európskeho právneho rámca na nasadenie príslušníkov bezpečnostnej ochrany počas letu.

Odoberanie teroristom prostriedkov útoku

S cieľom odstrániť existujúcu medzeru v predpisoch Komisia prijme **vykonávacie nariadenie** podľa smernice o strelných zbraniach, ktorým sa ustanoví **system na výmenu informácií** medzi členskými štátmi o zamietnutých žiadostiach o povolenie na získanie strelnej zbrane. Takto sa zabezpečí, že osoba, ktorej bola z bezpečnostných dôvodov v jednom členskom štáte zamietnutá žiadosť o strelnú zbraň, nemôže podať podobnú žiadosť v inom členskom štáte. Toto je doplnené **akčným plánom EÚ pre nedovolené obchodovanie so strelnými zbraňami**.⁴³ Vnútroštátne kontaktné miesta pre strelné zbrane sú nevyhnutné pre rozvoj skutočných znalostí o hrozbe súvisiacej so strelnými zbraňami, a to tak, že zabezpečujú medzirezortnú spoluprácu a cezhraničnú⁴⁴ výmenu informácií a spravodajských informácií. Komisia v roku 2021 v rámci priority „strelné zbrane“ Európskej multidisciplinárnej platformy proti hrozbám trestnej činnosti (EMPACT) uverejní hodnotiacu tabuľku, v ktorej sa ukáže, ako členské štáty napredujú pri zriaďovaní takýchto kontaktných miest.

Hrozba z **podomácky vyrobených výbušnín** však zostáva vysoká, keďže je doložená príkladmi viacerých útokov po celej EÚ⁴⁵. EÚ vypracovala najmodernejšie právne predpisy na svete v oblasti obmedzenia prístupu k **prekurzorom výbušnín**⁴⁶ a odhaľovania podozrivých transakcií, ktoré by teroristov mohli viesť k podomácky vyrobeným výbušnínám. Je preto zásadné, aby členské štáty v plnej miere zaviedli a presadzovali nové pravidlá, ktoré nadobudnú účinnosť 1. februára 2021. To zahŕňa zabezpečenie toho, aby ľudia nemohli obchádzať kontroly nákupom prekurzorov výbušnín na internete.

⁴² Ako napríklad existencia smernice o PNR a nástrojov EÚ na ochranu údajov.

⁴³ COM(2020) 608.

⁴⁴ „Cezhraničný“ znamená „cez akúkoľvek hranicu“, pričom konkrétne znamená aj „problémy, ktoré konkrétne ovplyvňujú regióny na oboch stranách spoločnej vnútornej alebo vonkajšej hranice“.

⁴⁵ Medzi takéto ničivé útoky patria napríklad útoky v Osle (2011), Paríži (2015), Bruseli (2016) a Manchestri (2017). Pri útoku podomácky vyrobenou výbušninou v Lyone (2019) bolo zranených 13 ľudí.

⁴⁶ Chemické látky, ktoré by sa mohli zneužívať na podomácky vyrobené výbušniny. Regulujú sa prostredníctvom nariadenia (EÚ) 2019/1148 o uvádzaní prekurzorov výbušnín na trh a ich používaní, ktoré sa začne uplatňovať od 1. februára 2021.

Riziko vyplývajúce z **chemických, biologických, rádiologických a jadrových** (CBRN) materiálov je stále znepokojujúce⁴⁷. V roku 2017 teroristi podľa pokynov od Dá'iš plánovali výbuch v austrálskom lietadle a výrobu chemickej zbrane⁴⁸. V roku 2018 sa terorista v Nemecku pokúsil vytvoriť vysokojedovatý ricínový toxín⁴⁹. Možná škoda po útoku chemickými, biologickými, rádiologickými a jadrovými materiálmi je mimoriadne vysoká. Komisia upozorňuje najmä na hrozbu vyplývajúcu z **chemických otravných látok**. Inšpirovaná prístupom použitým na reguláciu prístupu k prekursorom výbušnín Komisia skúma uskutočniteľnosť obmedzenia prístupu k určitým nebezpečným chemickým látkam, čo by mala dokončiť v roku 2021. Komisia v roku 2020 sprístupnila členským štátom rôzne nástroje⁵⁰, ktoré je možné využívať na zvýšenie **biologickej bezpečnosti**, a preskúma, ako na úrovni EÚ zlepšiť spoluprácu proti biologickým hrozbám. Od začiatku roka 2021 Komisia podporuje aj spoločnú akciu s 18 krajinami s cieľom posilniť pripravenosť v oblasti zdravia a reakciu na biologické a chemické teroristické útoky a posilniť medziodvetvovú spoluprácu (zdravie, bezpečnosť a civilná ochrana).

Existujúce reštriktívne opatrenia pre boj proti terorizmu („sankcie“) pozostávajú zo zákazu cestovania fyzických osôb a zmrazenia aktív a zákazu sprístupnenia finančných prostriedkov a hospodárskych zdrojov fyzickým osobám a subjektom. EÚ uplatňuje sankcie pre boj proti terorizmu prijaté na úrovni OSN a prijala vlastné sankcie na podporu boja proti terorizmu⁵¹. Samotné sankcie pre boj proti terorizmu sú účinným preventívnym nástrojom na odoberanie zdrojov teroristom a na znižovanie ich mobility. Existujúce režimy sankcií, ktorá má EÚ k dispozícii, by sa preto mali využívať v ich plnom rozsahu, a to aj prostredníctvom rázneho presadzovania.

⁴⁷ Europol informoval, že v roku 2019 sa na teroristických internetových fórach a sociálnych sieťach naďalej objavoval zámer vykonávať teroristické útoky pomocou chemických, biologických, rádiologických a jadrových materiálov. Uzavreté internetové fóra sa využívali na diskusiu o možných postupoch a na výmenu znalostí prostredníctvom príručiek, manuálov, plagátov a infografík obsahujúcich návody na výrobu a šírenie rôznych látok (Europol, Správa o situácii a trendoch v oblasti terorizmu v Európskej únii, 2020).

⁴⁸ <https://www.bbc.com/news/world-australia-49764450>.

⁴⁹ <https://www.dw.com/en/cologne-ricin-plot-bigger-than-initially-suspected/a-44319328>.

⁵⁰ Napríklad súprava prostriedkov biologickej bezpečnosti, ktorej vytvorenie financovala Komisia. Táto súprava bola sprístupnená členským štátom 19. októbra 2020 počas schôdze poradnej skupiny pre CBRN.

⁵¹ Spoločná pozícia Rady 2001/931/SZBP a nariadenie Rady (ES) č. 2580/2001; rozhodnutie Rady (SZBP) 2016/1693 a nariadenie Rady (ES) č. 881/2002 a nariadenie Rady (EÚ) 2016/1686.

KEÚČOVÉ OPATRENIA:

Komisia:

- v roku 2021 navrhne schengenskú stratégiu,
- navrhne záväzok EÚ k mestskej bezpečnosti a odolnosti s cieľom predchádzať radikalizácii a čeliť jej a znižovať zraniteľnosti vo verejných priestoroch.
- v úzkej koordinácii s členskými krajinami bude pomáhať zdokonaľovať fyzickú ochranu bohoslužobných miest,
- navrhne opatrenia na zvýšenie odolnosti kritickej infraštruktúry,
- navrhne revíziu smernice o vopred poskytovaných informáciách o cestujúcich,
- vybuduje systém výmeny informácií o zamietnutých žiadostiach o povolenie na strelnú zbraň,
- s členskými štátmi bude sledovať uplatňovanie príslušných právnych predpisov a primerane prijímať ďalšie opatrenia v konaní o porušení práv.

Členské štáty sa vyzývajú, aby:

- ihneď odstraňovali medzery v príslušných právnych predpisoch a nedostatky pri ich uplatňovaní,
- na vonkajších hraniciach zabezpečovali systematické kontroly všetkých cestujúcich s použitím príslušných databáz,
- vydávali varovania v systéme SIS týkajúce sa zahraničných teroristických bojovníkov,
- naliehavo sprístupnili funkciu vyhľadávania odtlačkov prstov v automatizovanom identifikačnom systéme odtlačkov prstov systému SIS,
- ihneď zaviedli systémy EES, ETIAS a ECRIS-TCN a umožnili ich interoperabilitu.

4. REAKCIA

Po teroristickom útoku sú potrebné sùrne kroky na minimalizáciu jeho účinku a umožnenie rýchleho vyšetrovania a trestného stíhania páchatel'ov. Žiadny členský štát to nedokáže urobiť sám. Spolupráca je potrebná na európskej, ako aj na medzinárodnej úrovni.

Operačná podpora: posilnenie Europolu

Europol a jeho Európske centrum pre boj proti terorizmu (ECTC) sú kľúčom k opatreniam EÚ v oblasti boja proti terorizmu a jeho operačná podpora sa za posledné roky zvýšila päťnásobne (zo 127 operačných prípadov podporených v roku 2016 na 632 prípadov v roku 2019). Centrum ECTC je v súčasnosti súčasťou každého dôležitejšieho protiteroristického vyšetrovania v EÚ. V rámci legislatívnej iniciatívy na **posilnenie mandátu Europolu** musíme Europolu umožniť, aby **účinne spolupracoval so súkromnými stranami**. Teroristi zneužívajú cezhraničné služby spoločností na nábor nasledovníkov, na plánovanie a na vykonávanie útokov a šírenie propagandy podnecujúcej k ďalším útokom.

Veľa spoločností sa chce podeliť o údaje, pričom však nemusia vedieť s kým, pretože nie je jasné, ktoré členské štáty majú právomoc stíhať konkrétny trestný čin. Europol má najlepšiu pozíciu na odstránenie tohto nedostatku a je prvým kontaktom na identifikáciu a zasielanie príslušných dôkazov orgánom dotknutých členských štátov.

Europol musí byť takisto schopný podporovať vnútroštátne protiteroristické vyšetrovania, a to **analýzou veľkých a zložitých súborov údajov** (tzv. veľké dáta „big data“). Táto schopnosť bude vychádzať z úspešnej spolupráce Europolu s osobitnou skupinou *Fraternité* pri podpore francúzskych a belgických orgánov v rámci vyšetrovania útokov v Paríži v novembri 2015 a útokov v Bruseli v marci 2016.⁵² Posilnenie úlohy Europolu v oblastiach **výskumu a inovácií** pomôže vnútroštátnym orgánom pri využívaní moderných technológií na boj proti hrozbe terorizmu. Teroristi maskujú svoju totožnosť, skrývajú obsah svojej komunikácie a tajne prenášajú nezákonný tovar a zdroje využívaním nových technológií. Musíme preto zvýšiť operačnú podporu Europolu pri dešifrovaní, a to pri úplnom dodržiavaní právnych predpisov EÚ.

Spolupráca v oblasti presadzovania práva

Na zlepšenie cezhraničnej spolupráce Komisia navrhne na konci roka 2021 **kódex policajnej spolupráce EÚ**. Takto sa zosúladiť rôzne nástroje EÚ pre operatívnu spoluprácu v oblasti presadzovania práva do súdržného a moderného zjednoteného právneho režimu EÚ, čím sa uľahčí aj cezhraničná spolupráca v boji proti terorizmu. Tento návrh zhodnotí aj existujúce usmernenia Rady a najvyspelejšie dvojstranné alebo mnohostranné dohody, ktoré platia medzi členskými štátmi⁵³.

Komisia bude naďalej podporovať činnosti rôznych **sietí presadzovania práva**. Medzi tieto činnosti patria napríklad spoločné školenia a cvičenia, rozvoj kanálov a kapacít pre cezhraničnú komunikáciu a operácie a zlepšovanie združovania zdrojov, ktoré sa dajú uvoľniť počas mimoriadnych udalostí. Komisia bude naďalej podporovať a zabezpečovať udržateľnosť **siete osobitných zásahových jednotiek ATLAS** členských štátov EÚ, ktorej cieľom je zlepšiť reakciu polície pri cezhraničných protiteroristických operáciách.

V rámci **programov medziregionálnej cezhraničnej spolupráce** Európsky fond regionálneho rozvoja podporoval spoluprácu medzi políciou a ďalšími bezpečnostnými službami v regiónoch vnútorných hraníc. Hoci v programovom období 2021 – 2027 môže takáto podpora pokračovať, EFRR môže prispieť aj k opatreniam v oblasti riadenia hraníc a migrácie, ako napríklad v prípade hospodárskej a sociálnej integrácie štátnych príslušníkov tretích krajín vrátane osôb požívajúcich medzinárodnú ochranu.

Komisia tiež podporí medziodvetvovú spoluprácu s ďalšími kľúčovými aktérmi prvej reakcie, napríklad s tými, ktorí sú rozmiestnení v rámci **mechanizmu Únie v oblasti civilnej ochrany**, ktorý môže zohrať rozhodujúcu úlohu pri reakcii na závažné incidenty, ako sú teroristické útoky alebo chemické, biologické, rádiologické alebo jadrové incidenty, pretože majú kapacitu presahujúcu vnútroštátne kapacity.

⁵² Osobitná skupina *Fraternité* analyzovala 19 terabajtov informácií, aby mohla ďalej skúmať medzinárodné prepojenia teroristov, a to analýzou komunikačných, finančných, internetových a forenzných záznamov. Výsledkom spracovávania veľkých a zložitých údajov Europolom bolo 799 spravodajských stôp.

⁵³ Návrh bude sprevádzať posúdenie vplyvu a konzultácie členských štátov, krajín pridružených k schengenskému priestoru a príslušných orgánov EÚ.

Posilnenie výmeny informácií

Na predchádzanie teroristickým a ďalším trestným činom a na ich vyšetrovanie a stíhanie potrebujú orgány presadzovania práva prístup k príslušným informáciám v pravý čas. Existujúce **prümské rozhodnutia**⁵⁴ pomohli členským štátom vymieňať si odtlačky prstov, DNA a niektoré údaje o registrácii vozidiel. Vzhľadom na technický, forenzný a operačný vývoj a vývoj v oblasti ochrany údajov by sa však prümské rozhodnutia mali aktualizovať a mohli by sa ďalej rozšíriť, aby lepšie podporovali členské štáty pri ich vyšetrovaniach trestných činov a terorizmu. Komisia v roku 2021 navrhne revíziu prümských rozhodnutí s cieľom posúdiť možnosti ich prispôsobenia tak, aby zodpovedali súčasným a budúcim operačným potrebám orgánov presadzovania práva, a zosúladiť tieto rozhodnutia s právnym rámcom EÚ na ochranu údajov.

Agentúry pre spravodlivosť a vnútorné veci (ako Europol, Eurojust a Frontex) budú musieť v záujme boja proti terorizmu posilniť svoju koordináciu. Spolu s členskými štátmi a vzhľadom na ich príslušné zodpovednosti by sa mali určiť kolízne kritériá a zaviesť riešenia so zreteľom na efektívny prístup na úrovni EÚ. Komisia v tomto zmysle predloží konkrétne návrhy, najmä na vybudovanie účinného mechanizmu na výmenu informácií v prípadoch boja proti terorizmu, ktorý by mal zahŕňať platformu na digitálnu spoluprácu pre spoločné vyšetrovacie tímy, a na zintenzívnenie vykonávania systému „pozitívnej/negatívnej lustrácie“ medzi Europolom a Eurojustom na zisťovanie súvislostí medzi ich údajmi. Komisia takisto navrhuje ako súčasť posilneného mandátu Europolu zriadiť systém „pozitívnej/negatívnej lustrácie“ medzi Europolom a Európskou prokuratúrou (EPPO). Okrem toho cieľom zostáva rozšíriť mandát Európskej prokuratúry na cezhraničné teroristické trestné činy.

Nedávna séria útokov poukázala na význam spoľahlivej analýzy hrozby **osôb považovaných za teroristov alebo násilných extrémistov**. Komisia podporuje činnosť, ktorú nedávno vytýčila Rada⁵⁵. Sú potrebné pravidelnejšie strategické diskusie o tejto relevantnej téme, lepšie vzájomné porozumenie a informovanosť o národných koncepciách, ako aj **uľahčenie výmeny informácií**, pokiaľ ide o vkladanie relevantných informácií do **informačných systémov EÚ**. Pravidelná strategická výmena by mala zahŕňať výmeny týkajúce sa praktických nástrojov, ako je posudzovanie rizika, a ich hodnotenie.

Hoci je zvýšená výmena informácií medzi členskými štátmi EÚ absolútnou nevyhnutnosťou, nie vždy je dostatočná na účinné riešenie globálnych hrozieb. Preto je medzinárodná spolupráca kľúčovou zložkou účinnej reakcie na hrozby. Dvojstranné dohody s kľúčovými partnermi zohrávajú dôležitú úlohu pri výmene informácií, zabezpečovaní dôkazov a vyšetrovacích stôp z jurisdikcií mimo EÚ. Z tohto pohľadu plní dôležitú úlohu **Interpol**, medzinárodná organizácia kriminálnej polície. Napriek dlhoročnej spolupráci medzi EÚ a Interpolom existujú oblasti, v ktorých by sa mala nadviazať alebo posilniť spolupráca. Interpol je kľúčovým partnerom v oblasti boja proti terorizmu, napríklad vďaka svojim odborným znalostiam o zahraničných teroristických bojovníkoch. Patrí sem napríklad jeho činnosť na zhromažďovaní informácií z bojiska a na predchádzaní nezisteným prekročeniam štátnych hraníc. Niekoľko orgánov EÚ čelí operačnej potrebe disponovať prístupom do databáz Interpolu, aby mohli vykonávať svoje úlohy. Na umožnenie takéhoto prístupu, ktorý by bol v súlade s požiadavkami právnych predpisov EÚ, pripravuje Komisia príslušné nástroje na **rokovanie o dohode o spolupráci medzi EÚ a Interpolom**.

⁵⁴ Rozhodnutie Rady 2008/615/SVV o zintenzívnení cezhraničnej spolupráce, najmä v boji proti terorizmu a cezhraničnej trestnej činnosti, a rozhodnutie Rady 2008/616/SVV o vykonávaní rozhodnutia 2008/615/SVV.

⁵⁵ V príslušnej časti záverov Rady o vnútornej bezpečnosti, ktoré prijala Rada SVV 4. decembra, a podrobných záverov, ktoré odsúhlasila pracovná skupina pre terorizmus a schválil stály výbor COSI 19. novembra.

Podpora vyšetřování a trestného stíhání

Finančné spravodajské jednotky majú zásadnú úlohu pri odhaľovaní financovania terorizmu, pretože dostávajú správy o podozrivých transakciách od širokého okruhu finančných a nefinančných inštitúcií, ktoré analyzujú spolu s ďalšími relevantnými informáciami pred tým, ako odovzdajú výsledky svojej analýzy orgánom presadzovania práva alebo prokurátorom. Komisia zvaží, ako zvýšiť ich analytické kapacity zavedením **mechanizmu koordinácie a podpory EÚ pre finančné spravodajské jednotky**⁵⁶.

Finančné vyšetřovanie, ktoré sleduje stopu peňazí a zisťuje predtým neznámych spoločníkov, je kľúčové. Na podporu finančných vyšetřovateľov, uľahčenie ich cezhraničnej práce a zvýšenie efektívnosti finančného vyšetřovania v prípadoch terorizmu sú potrebné nové štruktúry. Komisia navrhuje vytvoriť **sieť finančných vyšetřovateľov na boj proti terorizmu**. Takáto sieť by podporovala výmenu vyšetřovacích techník a skúseností, ktoré sa týkajú finančného vyšetřovania, pričom by sa prihliadalo na prácu finančných spravodajských jednotiek. Mala by zahŕňať Europol a jej Európske centrum pre finančnú a hospodársku trestnú činnosť, spolupracovať so sieťou úradov pre vyhľadávanie majetku a prispievať k zdokonaľovaniu analýzy, chápaniu trendov a vznikajúcich rizík a posilňovaniu kapacity vyšetřovateľov.

Na vyšetřovanie financovania terorizmu a širšej siete terorizmu potrebujú vyšetřovatelia prístup k **informáciám o bankových účtoch**. Komisia upozornila na potrebu, aby finančné spravodajské jednotky a orgány presadzovania práva mali rýchly cezhraničný prístup k informáciám o vnútroštátnych bankových účtoch v iných členských štátoch⁵⁷. To by sa dalo dosiahnuť prepojením registrov účtov centrálnych bánk, čo Komisia považuje za uskutočniteľné⁵⁸. Týmto by sa reagovalo aj na výzvu Rady, aby Komisia zvažila posilnenie právneho rámca na vzájomné prepojenie vnútroštátnych centralizovaných mechanizmov⁵⁹. V roku 2021 má Komisia v úmysle navrhnúť právne predpisy na dosiahnutie tohto vzájomného prepojenia a vytvorenie **vzájomne prepojených registrov bankových účtov**. Komisia zvaží umožnenie prístupu k takémuto registru orgánom presadzovania práva a úradom pre vyhľadávanie majetku, a to na základe posúdenia vplyvu vrátane vplyvu na základné práva a pri úplnom dodržiavaní zásad proporcionality⁶⁰. To posilní cezhraničnú spoluprácu. Komisia v roku 2021 znovu posúdi aj hrozby a slabé miesta súvisiace so zahraničným financovaním terorizmu a zhromažďovaním a prevodmi finančných prostriedkov prostredníctvom **neziskových organizácií**⁶¹, pričom prihliadne na najnovší vývoj v tejto oblasti.

⁵⁶ Ako sa navrhuje v akčnom pláne na boj proti praniu špinavých peňazí zo 7. mája 2020, [C(2020) 2800 final].

⁵⁷ Akčný plán na boj proti praniu špinavých peňazí zo 7. mája 2020, [C(2020) 2800 final].

⁵⁸ COM(2019) 273 final.

⁵⁹ Závery Rady z júna 2020 o posilnení finančného vyšetřovania, dokument Rady č. 8927/20.

⁶⁰ Pozri aj COM(2020) 605 final.

⁶¹ Predchádzajúce posúdenia sa uskutočnili v dokumente Komisie z roku 2019 o nadnárodnom posudzovaní rizík [COM(2019) 370] a v oznámení Komisie o prevencii a boji proti financovaniu terorizmu prostredníctvom zvýšenej koordinácie na vnútroštátnej úrovni a väčšej transparentnosti neziskového sektora [COM(2005) 620].

Program na sledovanie financovania terorizmu⁶² (TFTP) priniesol značný počet spravodajských informácií, ktoré pomohli vyšetriť a odhaliť plány teroristických útokov a vystopovať ich autorov⁶³. Dohoda o TFTP medzi EÚ a USA o výmene finančných informácií poskytuje orgánom presadzovania práva v USA a EÚ silný nástroj v boji proti terorizmu a obsahuje záruky, ktoré zabezpečujú ochranu súkromia občanov EÚ. Ďalšia spoločná revízia dohody sa uskutoční v roku 2021.

V súčasnosti značná časť **vyšetrovaní** všetkých foriem trestných činov a terorizmu zahŕňa **šifrované informácie**. Šifrovanie je pre digitálny svet nevyhnutné, pretože zaistuje digitálne systémy a transakcie. Je to dôležitý nástroj na ochranu kybernetickej bezpečnosti a základných práv vrátane slobody prejavu, súkromia a ochrany údajov. Zároveň sa dá používať aj ako bezpečný kanál pre páchatel'ov, v ktorom môžu skrývať svoje konanie pred orgánmi presadzovania práva a súdnictvom. Komisia bude spolupracovať s členskými štátmi na určovaní možných právnych, prevádzkových a technických **riešení pre zákonný prístup** a podporí prístup, ktorý zachová účinnosť šifrovania tak pri ochrane súkromia, ako aj pri bezpečnosti komunikácií, pričom poskytne účinnú reakciu na trestnú činnosť a terorizmus.

Ako uznali ministri EÚ vo svojom spoločnom vyhlásení z 13. novembra 2020⁶⁴, **dostupnosť a prístup k digitálnym dôkazom** je základom. Vyžaduje sa jasný a spoľahlivý rámec pre včasný **cezhraničný prístup k elektronickým dôkazom** a vyšetrovacím stopám, pretože digitálne dôkazy sú potrebné asi pri 85 % všetkých vyšetrovaniach trestných činov. Komisia vyzýva spoluzákonodarcov, aby zabezpečili rýchly a spoľahlivý prístup orgánov k elektronickým dôkazom, a to **bezodkladným prijatím návrhov o elektronických dôkazoch**. Okrem toho je dôležité, aby všetky členské štáty bezodkladne zriadili pripojenie k **digitálnemu systému výmeny elektronických dôkazov (eEDES)**. Komisia má v úmysle stanoviť budúci rozsah systému eEDES v legislatívnom návrhu o digitalizácii postupov justičnej spolupráce⁶⁵.

EÚ potrebuje aj silné pravidlá pre **spoluprácu s našimi medzinárodnými partnermi** pri digitálnych vyšetrovaniach. Budapešťiansky dohovor o počítačovej kriminalite je medzinárodným rámcom pre takúto spoluprácu. Komisia urobí všetko pre to, aby sa začiatkom roka 2021 dokončili rokovania o aktualizovanom rámci (druhý dodatkový protokol), ktorý sa bude zaoberať výzvami kybernetických trestných činov vrátane terorizmu, a to prostredníctvom nových a posilnených nástrojov spolupráce s potrebnými zárukami pre ochranu základných práv. Komisia čo najrýchlejšie postúpi v rokovaní o dohode medzi EÚ a USA o cezhraničnom prístupe k elektronickým dôkazom, pričom zabezpečí, aby bol výsledok rokovaní zlučiteľný s vnútornými predpismi Únie o elektronických dôkazoch.

Pre **trestné stíhanie** sú okrem toho rozhodujúce **dôkazy z bojiska**, najmä informácie, ktoré zistili a zhromaždili vojenské jednotky počas operácií na bojiskách alebo súkromné strany v pásme konfliktu. Komisia bude naďalej podporovať členské štáty pri využívaní informácií z bojiska na zisťovanie, odhaľovanie a trestné stíhanie vracajúcich sa zahraničných

⁶² Ú. v. EÚ L 195, 27.7.2010, s. 5.

⁶³ COM(2013) 843 final.

⁶⁴ <https://www.consilium.europa.eu/sk/press/press-releases/2020/11/13/joint-statement-by-the-eu-home-affairs-ministers-on-the-recent-terrorist-attacks-in-europe/>.

⁶⁵ Pozri pracovný program Komisie na rok 2021.

teroristických bojovníkov, a to prostredníctvom stanovenia najlepších postupov⁶⁶, výmeny informácií, ako aj financovania možných projektov. Komisia a Európska služba pre vonkajšiu činnosť budú predovšetkým naďalej podporovať a posilňovať spoluprácu s kľúčovými tretími krajinami, ako sú Spojené štáty, vrátane výmeny informácií a zabezpečenia začleňovania informácií z bojiska do európskej bezpečnostnej architektúry a sietí.

Na účely zabezpečovania prístupu k digitálnym dôkazom a vyšetrovacím stopám sa členské štáty spoliehajú na **rámce pre uchovávanie údajov** na ochranu národnej a verejnej bezpečnosti a pri vyšetrovaní trestných činov. Nedávne rozhodnutia Súdneho dvora o uchovávaní údajov⁶⁷ určili niektoré situácie, v ktorých je **uchovávanie prípustné**, a to na základe jasných a primeraných povinností stanovených v zákone a podliehajúcich prísny vecným a procesným zárukám, pričom potvrdili, že právo EÚ vylučuje všeobecné a paušálne uchovávanie údajov.⁶⁸ Ministri vnútorných vecí EÚ vo svojom nedávnom spoločnom vyhlásení⁶⁹ zdôraznili význam navrhnutia ďalšieho postupu v oblasti uchovávaní údajov na účely boja proti trestnej činnosti. Komisia posúdi dostupné možnosti, ako zabezpečiť identifikáciu a vypátranie teroristov a iných zločincov, a to pri dodržiavaní práva EÚ v zmysle výkladu Súdneho dvora.

Posilnenie schopností členských štátov v oblasti vyšetrovania a zhromažďovania dôkazov je dôležitým aspektom reakcie trestnej justície na terorizmus. Komisia posúdi aj potrebu pravidiel o cezhraničnom využívaní dôkazov v trestnom konaní. Okrem toho je potrebné určiť možné súvislosti medzi súdnymi konaniami (vyšetrovaniami a stíhaniami) v prípadoch terorizmu v členských štátoch. Na tento účel Eurojust zriadil v roku 2019 **register na boj proti terorizmu**. Register by sa mal stať aktívnym nástrojom na zabezpečenie koordinácie v prípade cezhraničných protiteroristických súdnych konaní a Eurojustu by mali byť pridelené primerané zdroje. Na tento účel prijme Komisia v roku 2021 **legislatívny návrh na zlepšenie výmeny informácií a koordinácie v súdnych konaniach v prípadoch cezhraničného terorizmu** tak, aby bola táto výmena bezpečná a efektívna a aby Eurojustu umožňovala na ňu včas reagovať.

Posilnená podpora obetiam terorizmu

Zabezpečenie toho, aby obeť terorizmu dostali potrebnú podporu, ochranu a uznanie, je veľmi dôležitou súčasťou reakcie na terorizmus. EÚ prijala rozsiahly súbor pravidiel na podporu a ochranu **práv obetí** vrátane obetí terorizmu⁷⁰. Okrem toho smernica o odškodňovaní⁷¹ z roku 2004 vyžaduje, aby členské štáty zaviedli vnútroštátne systémy odškodňovania, a to aj pre obeť terorizmu.

⁶⁶ Memorandum Eurojustu z roku 2020 o dôkazoch z bojísk: <https://www.eurojust.europa.eu/battlefield-evidence-increasingly-used-prosecute-foreign-terrorist-fighters-eu>.

⁶⁷ Rozhodnutia vo veci C-623/17, Privacy International a v spojených veciach C-511/18, C-512/18 a C-520/18, Quadrature du Net a i. zo 6. októbra 2020.

⁶⁸ Tamže. Patria sem možnosti pre všeobecné uchovávanie prevádzkových a lokalizačných údajov na ochranu pred vážnymi hrozbami pre národnú bezpečnosť, ktoré sú skutočné, súčasné a predvídateľné, cielené uchovávanie prevádzkových a lokalizačných údajov na základe osôb a geografických kritérií na účely boja proti závažným hrozbám pre verejnú bezpečnosť, všeobecné uchovávanie IP adries pridelených zdroju komunikácie na obmedzené časové obdobie a na účely boja proti závažným trestným činom a všeobecné uchovávanie takzvaných údajov o občianskej totožnosti na účely boja proti trestnej činnosti všeobecne.

⁶⁹ Spoločné vyhlásenie ministrov vnútorných vecí o nedávnych teroristických útokoch v Európe, <https://www.consilium.europa.eu/sk/press/press-releases/2020/11/13/joint-statement-by-the-eu-home-affairs-ministers-on-the-recent-terrorist-attacks-in-europe/>.

⁷⁰ Patrí sem smernica 2012/29/EÚ o právach obetí s právami pre všetky obeť všetkých trestných činov a smernica (EÚ) 2017/541 o boji proti terorizmu, ktorá bezprostrednejšie reaguje na konkrétne potreby obetí terorizmu.

⁷¹ Smernica Rady 2004/80/ES z 29. apríla 2004 o odškodňovaní obetí trestných činov.

Komisia v januári 2020 zriadila **centrum odborných znalostí EÚ pre obeť terorizmu** ako súčasť dvojročného pilotného projektu⁷². Centrum pomáha členským štátom a národným organizáciám pre podporu obetí pri uplatňovaní pravidiel EÚ, a to poskytovaním usmernení, školiacich činností a pôsobením ako odborné centrum. Potreba jeho pokračovania sa posúdi do konca roku 2021. Skúma sa aj možné začlenenie do budúceho znalostného centra EÚ pre predchádzanie radikalizácii. V júni 2020 Komisia prijala svoju prvú **stratégiu EÚ o právach obetí (2020 – 2025)**⁷³. V stratégii sa venuje osobitná pozornosť najzraniteľnejším obetiam vrátane obetí terorizmu. Na zlepšenie spolupráce a koordinácie pre obeť terorizmu by členské štáty mali zriadiť **národné jednotné kontaktné miesta pre obeť terorizmu**⁷⁴. Komisia v rámci stratégie posúdi existujúce pravidlá EÚ o právach obetí a prípadne navrhne do roku 2022 legislatívne zmeny. Komisia takisto posúdi, ako by sa mohol zlepšiť prístup obetí k odškodneniu, a to aj pokiaľ ide o obeť terorizmu v cezhraničných situáciách, ktoré majú bydlisko v inom členskom štáte, ako je štát, v ktorom došlo k teroristickému útoku. Komisia si každoročne pripomína Európsky deň pamiatky obetí terorizmu, aby preukázala jednotu a odolnosť voči terorizmu v našej spoločnosti.

KLÚČOVÉ OPATRENIA

Komisia:

- navrhne revidovať prümské rozhodnutia,
- vytvorí sieť protiteroristických finančných vyšetrovateľov na skvalitnenie cezhraničného finančného vyšetrovania,
- bude podporovať členské štáty pri využívaní informácií z bojiska na zisťovanie, odhaľovanie a trestné stíhanie vracajúcich sa zahraničných teroristických bojovníkov,
- navrhne mandát na rokovanie o dohode o spolupráci medzi EÚ a Interpolom,
- bude podporovať obeť terorizmu, a to aj prostredníctvom centra odborných znalostí EÚ pre obeť terorizmu.

Európsky parlament a Rada sa vyzývajú, aby:

- naliehavo prijali návrhy týkajúce sa elektronických dôkazov s cieľom zabezpečiť rýchly a spoľahlivý prístup orgánov k elektronickým dôkazom.
- preskúmali návrh na revíziu mandátu Europolu.

5. POSILNENIE MEDZINÁRODNEJ SPOLUPRÁCE V RÁMCI VŠETKÝCH ŠTYROCH PILIEROV

Partnerstvá v boji proti terorizmu vrátane úzkej spolupráce s krajinami susediacimi s EÚ sú nevyhnutné na zlepšenie bezpečnosti v rámci EÚ. Rada vyzvala na ďalšie posilnenie

⁷² https://ec.europa.eu/info/policies/justice-and-fundamental-rights/criminal-justice/eu-centre-expertise-victims-terrorism_en.

⁷³ COM(2020) 258 final.

⁷⁴ V súlade so závermi Rady o obetiach terorizmu zo 4. júna 2018 (9719/18).

vonkajšieho zapojenia EÚ do boja proti terorizmu so zameraním na krajiny západného Balkánu, severnú Afriku a Blízky východ, región Sahelu, Africký roh, na ďalšie africké krajiny, kde sa zvyšuje počet teroristických aktivít, a na kľúčové regióny Ázie. Takéto zapojenie môže pomôcť členským štátom v ich činnosti pri zablokovaní teroristických aktivít, ako aj pri práci na globálnej úrovni v boji proti teroristickým organizáciám. V tejto súvislosti je naďalej nevyhnutná podpora zo strany siete expertov na boj proti terorizmu/na bezpečnosť v delegáciách EÚ pri uľahčovaní spolupráce a podpore budovania kapacít.

Spolupráca s **partnermi z krajín západného Balkánu** v oblasti boja proti terorizmu je naďalej kľúčová, a to aj prostredníctvom príslušných agentúr EÚ. Úplné splnenie spoločného akčného plánu pre boj proti terorizmu pre krajiny západného Balkánu⁷⁵ vrátane ďalšieho zapojenia tohto regiónu do činnosti siete na zvyšovanie informovanosti o radikalizácii je zásadné. Komisia bude naďalej uprednostňovať spoluprácu v oblasti policajnej a justičnej spolupráce. Kľúčovými sú aj boj proti financovaniu terorizmu a ochrana občanov a infraštruktúry⁷⁶. Spolupráca s partnermi z krajín západného Balkánu v oblasti strelných zbraní sa v nasledujúcich rokoch zintenzívni, a to ich väčším zapojením do priority strelné zbrane Európskej multidisciplinárnej platformy proti hrozbám trestnej činnosti (EMPACT). Komisia bude aj naďalej finančne podporovať partnerov z krajín západného Balkánu, Ukrajinu a Moldavsko pri plnení akčného plánu EÚ na boj proti nedovolenému obchodovaniu so strelnými zbraňami.

Spolupráca s prioritnými krajinami v **južnom susedstve** by sa mala posilňovať s cieľom ďalej podporovať opatrenia na predchádzanie terorizmu a boj proti nemu vrátane boja proti praniu špinavých peňazí a financovaniu teroristov, ako aj na ochranu verejných priestorov a posilnenie právneho štátu. Krajiny južného Stredozemia sú pre EÚ takisto prioritou, pokiaľ ide o rozvoj policajnej spolupráce, a to vzhľadom na ich geografickú blízkosť a spoločné bezpečnostné hrozby. Komisia má mandát na rokovania o medzinárodných dohodách s Alžírskom, Egyptom, Izraelom, Jordánskom, Tuniskom, Marokom a Libanonom na účely výmeny osobných údajov s Europolom v rámci boja proti terorizmu a závažnému organizovanému zločinu. Komisia okrem toho v súčasnosti žiada o povolenie Rady na otvorenie rokovaní s desiatimi⁷⁷ tretími krajinami o spolupráci medzi Eurojustom a týmito tretími krajinami s cieľom účinne reagovať na terorizmus. Ďalej Komisia zintenzívni spoluprácu v kľúčových krajinách subsaharskej Afriky a Ázie v najdôležitejších oblastiach stratégie.

EÚ by mala predovšetkým zvýšiť svoju angažovanosť v príslušných orgánoch OSN, ako je Úrad OSN pre boj proti terorizmu (UNOCT), ako aj v ďalších organizáciách, ako je OBSE alebo Rada Európy, a to v otázkach týkajúcich sa terorizmu.

Komisia a ESVČ zintenzívnia svoju angažovanosť aj v **medzinárodných organizáciách**, ako sú NATO, Interpol, Finančná akčná skupina (FATF), ako aj Globálne fórum pre boj proti terorizmu, a s kľúčovými strategickými partnermi, ako sú Spojené štáty, Kanada a Nový Zéland, ako aj s Globálnou koalíciou proti Dá'iš, aby sa podelili o skúsenosti, podporili užšiu

⁷⁵ Spoločný akčný plán na boj proti terorizmu pre krajiny západného Balkánu, 5.10.2018, https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/homeaffairs/files/news/docs/20181005_joint-action-plan-counter-terrorism-western-balkans.pdf.

⁷⁶ [Oznámenie o dôveryhodnej perspektíve rozšírenia pre krajiny západného Balkánu a väčšej angažovanosti EÚ v krajinách západného Balkánu.](#) COM(2018) 65, s. 10; <https://www.consilium.europa.eu/sk/press/press-releases/2020/10/23/joint-press-statement-eu-western-balkans-ministerial-forum-on-justice-and-home-affairs/> a aj https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/homeaffairs/files/news/docs/20181005_joint-action-plan-counter-terrorism-western-balkans.pdf.

⁷⁷ Alžírsko, Arménsko, Bosna a Hercegovina, Egypt, Izrael, Jordánsko, Libanon, Maroko, Tunisko a Turecko.

spoluprácu, a to aj prostredníctvom výmen informácií o úlohe internetu a sociálnych médií, a posilnili výskumné kapacity súvisiace s prevenciou. V celosvetovom rozsahu bude EÚ naďalej posilňovať občiansku spoločnosť, miestnych a spoločenských aktérov pri rozvíjaní reakcií na riešenie zraniteľných jednotlivcov a podporovať odolné spoločnosti.

Prístup EÚ k vonkajšej bezpečnosti v rámci spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky (SZBP) a spoločnej bezpečnostnej a obrannej politiky (SBOP) bude naďalej podstatnou súčasťou úsilia EÚ v boji proti terorizmu a násilnému extrémizmu s cieľom posilniť stabilitu a chrániť európske bezpečnostné záujmy. Vysoký predstaviteľ EÚ/podpredseda Komisie, podporovaný ESVČ, bude naďalej zohrávať kľúčovú úlohu pri posilňovaní strategickej a operatívnej spolupráce s tretími krajinami a medzinárodnými organizáciami, a to pri plnom využívaní jej vonkajších nástrojov, ako sú dialógy na vysokej úrovni o boji proti terorizmu, sieť protiteroristických/bezpečnostných expertov v delegáciách EÚ a prípadne misie a operácie SBOP.

KLÚČOVÉ OPATRENIA:

Komisia a vysoký predstaviteľ/podpredseda Komisie:

- zintenzívnia spoluprácu s partnermi z krajín západného Balkánu v oblasti strelných zbraní,
- budú rokovať o medzinárodných dohodách s krajinami z južného susedstva o výmene osobných údajov s Europolom,
- ďalej posilnia svoju angažovanosť v medzinárodných organizáciách,
- budú posilňovať strategickú a operačnú spoluprácu s ďalšími regiónmi, ako sú región Sahelu, Africký roh a ďalšie africké krajiny, a najdôležitejšími regiónmi v Ázii.

Európsky parlament a Rada sa vyzývajú, aby:

ZÁVERY

Hrozba terorizmu je skutočná, nebezpečná a, žiaľ, trvalá. To si vyžaduje obnovené a trvalé odhodlanie spolupracovať v boji proti tejto hrozbe. To si vyžaduje jednotu voči terorizmu, ktorý sa usiluje o opak. Tento program boja proti terorizmu pre EÚ stanovuje ďalší postup.

Na vykonávanie a koordináciu tejto práce Komisia vymenuje **koordinátora pre boj proti terorizmu**, ktorého úlohou bude koordinovať rôzne oblasti politiky a financovania EÚ v oblasti boja proti terorizmu v rámci Komisie vrátane spolupráce a koordinácie s členskými štátmi, a to v spolupráci s koordinátorom Rady EÚ pre boj proti terorizmu, ako aj s príslušnými agentúrami EÚ a Európskym parlamentom.

Inkluzívne základy našej Únie založené na právach sú našou najsilnejšou ochranou pred hrozbou terorizmu. Inkluzívna a ústretová spoločnosť, ktorá plne uznáva práva všetkých, je spoločnosťou, v ktorej bude pre teroristov zložitejšie radikalizovať druhých a robiť nábor. Musíme spoločne podporovať, posilňovať a brániť naše demokratické a základné hodnoty proti tým, ktorí sa ich snažia oslabiť. Z tohto dôvodu musíme investovať do sociálnej

súdržnosti, vzdelávania a inkluzívnych spoločností, kde každý cíti, že sa uznáva jeho identita a že plne patrí do komunity ako celku.

Tento program boja proti terorizmu pre EÚ vychádza z existujúcich politík a nástrojov a posilní rámec EÚ s cieľom ďalej zlepšovať predvídanie hrozieb a rizík, predchádzať radikalizácii a násilnému extrémizmu, chrániť ľudí a infraštruktúry, a to aj prostredníctvom bezpečnosti na vonkajších hraniciach, a účinne reagovať po útokoch.

Hoci tento program oznamuje sériu nových opatrení, vykonávanie a presadzovanie sú naďalej kľúčové a je potrebné vyvinúť spoločné úsilie na ich zabezpečenie, od rýchleho prijatia a uplatňovania právneho rámca až po urýchlenie pôsobenia opatrení na mieste. Komisia bude spolupracovať s členskými štátmi a priebežne informovať Európsky parlament, Radu a zainteresované strany o všetkých príslušných opatreniach na vykonávanie programu na boj proti terorizmu a zapájať ich do nich.